

ponedeljak, 05.12.2005.

[Otvorena sednica]

[Optuženi je ušao u sudnicu]

... Početak u 09.07h

SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.

Izvolite sjesti.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Molim tajnika da najavi predmet.

SEKRETAR: Dobro jutro časni Sude. Ovo je predmet IT-00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala predstavniku Tajništva.

Gospodine Stewart, da li je Obrana spremna da pozovemo sljedećeg svjedoka?

G. STEWART: [simultani prevod] Da, časni Sude. Za ovog svjedoka nema zaštitnih mjera, to jest, nisu tražene. Radi se o gospođi Slobodanki Hrvaćanin.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim poslužiteljicu da uvede gospođu Hrvaćanin u sudnicu.

G. STEWART: [simultani prevod] Samo da kažem dok svjedok dolazi. Ima situacija, siguran sam da to razumijete, kada svjedok, bilo Obrane ili Tužilaštva... ima dakle tih nekih stvari o kojima jednostavno jedva čeka svjedok da to kaže Sudu i to će učiniti u svakom slučaju. Možda stvari koje nisu jako relevantne. Nadam se da ćete razumjeti ako tokom odgovaranja svjedoka promakne i nešto što nije jako relevantno. Ali, mislim da ćete razumjeti.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ću ćuti od gospodina Tiegera ako
2 pitanja postanu previše sugestivna.

3 [Svedokinja je ušla u sudnicu]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro gospođo Hrvaćanin. Prije
5 nego što počnete davati svoj iskaz u ovoj sudnici, prema Pravilniku o postupku i
6 dokazima morate dati svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, cijelu istinu i
7 ništa osim istine. Zamoliću Vas da to sada učinite i to sa ovog teksta koji Vam
8 je dala poslužiteljica.

9 SVEDOKINJA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i
10 ništa osim istine.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospođo Hrvaćanin. Izvolite,
12 sjednite.

13 SVEDOKINJA: Hvala.

14 SVEDOKINJA: SLOBODANKA HRVAĆANIN

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prvo će Vas ispitivati gospodin Stewart
16 koji je zastupnik Obrane.

17 Izvolite, gospodine Stewart.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala Časnom sudu.

19 Ispituje g. Stewart:

20 [Branilac ispituje putem prevodioca]

21 P: Dobro jutro, gospođo. Ja ću iznijeti niz činjenica koje se tiču Vas i
22 nekih drugih temeljnih pitanja i povremeno ću od Vas zatražiti da kažete
23 Pretresnom vijeću da li se slažete sa ovim što ja kažem ili mislite da treba
24 nešto izmijeniti.

25 Rođeni se 31. januara 1946. godine u Beogradu. Završili ste srednju
26
27
28
29
30

1 školu u Gradišci, koja je otprilike 58 kilometara od Banjaluke, na Savi -
2 Hrvatska je s druge strane rijeke. Diplomirali ste na sveučilištu u Beogradu, Vi
3 ste zubar. Vaš je otac bio dobrovoljac u srpskoj vojsci u Prvom svjetskom ratu,
4 borio u Tesaloniki /?Solunu/. On je bio jedan od boraca za slobodu tamo. U
5 Drugom svjetskom ratu je bio kratko vrijeme u koncentracionom logoru Stara
6 Gradiška. U jednom trenutku su ga izveli da bi ga strijeljali, međutim spasio se
7 zato što ga je netko prepoznao ko ga je mogao spasiti. Zatim je poslat u
8 Njemačku. Konvoj se zaustavio na putu u Zagrebu te su on i još cijeli niz drugih
9 uspjeli da se probiju do Slovenije. Vaša je majka bila uhapšena; u znak odmazde
10 poslana u jedan logor u Njemačkoj. Zbog toga ko je bio Vaš otac, on je bio borac
11 za slobodu, Vi ste imali problema također da nađete posao u komunističkoj
12 državi; povremeno ste odlazili u inozemstvo da tražite posao.

13 Da li je sve ovo do sad što smo rekli, a radi se o važnom porodičnom
14 kontekstu, dakle ovako kako sam ja to opisao, da li je to točno bilo?

15 O: Da, to je tačno.

16 P: Vi ste se udali 1970. i u prvo vrijeme ste radili i živjeli u Zenici.
17 Imate jednog sina koji se rodio 1972. godine, je li tako?

18 O: Da.

19 P: Vaš suprug, koji je još uvijek živ, je tokom komunizma u bivšoj
20 Jugoslaviji bio član Komunističke stranke, međutim Vi lično ste uvijek bili jako

1 antikomunistički raspoloženi, da li je to tačno?

2 O: Da.

3 P: Zapravo, podrška koju je Vaš suprug davao Komunističkoj partiji, a Vi
4 ste se tome stalno protivili, je Vama, ako ništa drugo, omogućilo da završite sa
5 studijem. Da li je to tačno?

6 O: Da.

7 P: Na kraju ste u Novom Sadu stekli doktorat i sada radite kao načelnik
8 Odjela na Medicinskom fakultetu u Banjaluci i kao kirurg u Zdravstvenom centru u
9 Banjaluci. Da li je sve to tačno?

10 O: Ja sam oralni hirurg u Banjaluci u Domu zdravlja, a prodekan sam za
11 stomatologiju na Medicinskom fakultetu u Banjaluci. I profesor.

12 P: Da li je tačno da ste povremeno gledali izvatke sa ovog suđenja na
13 televiziji, na glavnom TV programu? Naime, tamo se povremeno pojavljuju sažetci,
14 izvještaji o suđenju gospodinu Krajišniku što ste Vi povremeno i gledali.

15 O: Da.

16 P: Da li ste ikada sa Interneta gledali prijenos sa ovog suđenja?

17 O: Ne.

18 P: U općini Zenica – ustvari ne.... - idemo malo naprijed. Vi ste u
19 Zenici ostali sve do kraja februara 1992.?

20 O: Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U općini Zenica u vrijeme višestranačkih izbora u novembru 1990.
2 godine, recite - kakav je bio etnički ili nacionalni sastav, koliko se Vi
3 sjećate? Kakvi su omjeri bili?

4 O: Koliko se ja sjećam, 60% je pripadalo muslimanskom stanovništvu, 15%
5 hrvatskom i 15% srpskom stanovništvu. Ostali dio je pripadao Jugoslavenima.

6 P: A na izborima u novembru 1990. -

7 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja se izvinjavam, mislim da je došlo do
8 greške u transkriptu, što bi se možda trebalo ispraviti.

9 G. STEWART: [simultani prevod]

10 P: U transkriptu ispada da je bilo 50% Srba. Vi ste čini mi se rekli da
11 je 60% bilo Muslimana, 15% Hrvata, a koliko postotaka kažete da je bilo Srba?

12 O: Isto kao i Hrvata, 15%. Mi smo bili nacionalna manjina tu.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, gospodine Tieger, što ste me
14 upozorili.

15 P: Dakle, na izborima u novembru 1990. sjećate li se kakav je bio
16 rezultat što se glasova tiče koje su dobile glavne stranke?

17 O: Najviše je glasova dobila Stranka demokratske akcije, podjednak broj
18 glasova dobila je Srpska demokratska stranka i HDZ. Bila je stranka za
19 Jugoslaviju, Jugoslavenska stranka, Stranka zelenih i još neke minorne stranke,
20 ali ne znam tačno koji postotak su dobile.

21 P: Trebao sam jasnije reći da se moje pitanje odnosilo na Zenicu. Vaš
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odgovor se očito odnosio na Zenicu.

2 Molim Vas, možete li nam reći koliko postotaka glasova u općini Zenica
3 je dobio SDS?

4 O: Mi smo dobili 10% glasova od 15% stanovništva. Devet odbornika smo
5 imali u skupštini opštine.

6 P: Da li ste Vi prisustvovali jednom velikom skupu koji se održao 12.
7 jula 1990. u dvorani Baščaršija u Sarajevu...

8 PREVODILAC: Ako je prevodioc dobro čuo gospodina Stewarta...

9 G. STEWART: [simultani prevod]

10 P: ... a radilo se naime o osnivačkoj skupštini SDS-a?

11 O: Da.

12 P: Otprilike po Vašem sjećanju, koliko je tamo ljudi bilo?

13 O: Pa tamo je bilo oko dvije do tri hiljade ljudi. To je velika sala
14 bila. Ne znam tačan broj, ali bilo je prepuno. Ljudi su stajali i u holu.

15 P: Da li je doktor Radovan Karadžić bio prisutan tada?

16 O: Da.

17 P: Da li je gospodin Izetbegović bio prisutan?

18 O: Da.

19 P: Kakva je bila temperatura, da tako kažem, na tom sastanku? Da li je
20 sastanak bio protekao u dobrom raspoloženju, da li je bilo puno sporenja? Kakav
21 je bio sastanak?

22 O: To je bila osnivačka skupština. Bila je sasvim lijepa atmosfera. SDS
23 je bila treća nacionalna stranka koja se osnivala poslije osnovane dotada SDA
24 stranke i stranke HDZ-a. Sasvim je bilo sve u prijateljskim tonovima. Nije bilo
25 nikakvih vrijeđanja. Svi govornici su izrazili sreću što se osniva i Srpska

26

27

28

29

30

1 demokratska stranka. To ne mislim kad kažem na ljude iz srpskog naroda nego iz
2 drugih nacionalnosti koji su bili tu prisutni.

3 P: Jeste li Vi ranije, prije tog skupa bili već politički aktivni?

4 O: Ne.

5 P: Nakon tog skupa, da li ste otišli da posjetite gospodina, to jest
6 doktora Radovana Karadžića u Sarajevo?

7 O: Da.

8 P: Išli ste s nekim?

9 O: Da.

10 P: S kim?

11 O: Išla sam sa ljudima iz Zenice. Išla sam sa Boškom Jevtićem i sa još
12 nekim čijih se imena više ne sjećam. Prošlo je 15 godina. Išli smo da vidimo
13 kako ćemo osnovati Srpsku demokratsku stranku u Zenici.

14 P: A ko je bio Boško Jevtić?

15 O: Boško Jevtić je bio član inicijativnog odbora za osnivanje Srpske
16 demokratske stranke u Zenici. Tehničar koji je radio u Željezari "Zenica".

17 P: Da li je on na neki način vezan s Vama?

18 O: Da. Ja sam krsna kuma njegove djece.

19 P: Da li je došlo i do jednog sastanka onda u Zenici koji je uslijedio
20 nakon Vaše posjete Sarajevu da vidite doktora Karadžića?

21 O: Ja prvi put nisam imala priliku da se susretnem sa doktorom
22 Karadžićem, nego sam imala priliku da se susretnem sa njegovim saradnicima.

1 To je bio pokojni gospodin Danilo Veselinović, gospodin Velibor Ostojić,
2 gospodin Joja Tintor. Onda smo došli drugi put. Tad je bio gospodin Radovan
3 Karadžić. Obavili smo razgovor kako bi osnovali Srpsku demokratsku stranku u
4 Zenici. On nije baš bio puno oduševljen tom idejom. Rekao je da neznatan broj
5 Srba živi u Srednjoj Bosni. Ne znam šta je neznatan broj bio ako je u Srednjoj
6 Bosni živjelo oko 100.000, možda i više hiljada Srba. Onda je on rekao ipak: "Pa
7 dobro, uradite nešto." I mi smo dobili osnovne upute kako da osnujemo stranku.

8 Pristupili smo organizovanju i u avgustu mjesecu stranka je osnovana -

9 P: Dozvolite samo da Vas tu na trenutak zaustavim. Rekli ste da ste
10 dobili osnovna uputstva i smjernice o tome kako da se osnuje stranka. Možete li
11 Pretresnom vijeću dati neku predstavu šta je to značilo? Kakva su bila ta
12 uputstva i smjernice?

13 O: Pa, stranka je već imala statut jer nije mogla da se registruje u
14 sudu Bosne i Hercegovine bez tog statuta. Znači, dobili smo statut iz koga smo
15 vidjeli sve kako treba da se osnuje stranka, odnosno koje organe treba da ima.
16 Mi smo proširili naš inicijativni odbor. Istomišljenici, antikomunisti koji su
17 čitav život za vrijeme komunizma bili maltretirani prišli su i pokušali smo da
18 napravimo tu Srpsku demokratsku stranku. Napravili smo svečanu sjednicu sličnu
19 onoj koja je bila u Sarajevu. Bio je veliki broj Srba, sigurno preko 800, možda

1 i više, u dvorani bioskopa koji se zove "29. novembar" u Zenici koji ima salu -

2 P: Dozvolite da Vas opet prekinem.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, dozvolite da ja samo
4 postavim jedno pitanje radi razjašnjenja.

5 Spomenuli ste ime Joja Tintor. Da li je to isto kao i Jovan Tintor?

6 SVEDOKINJA: Jeste.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Možete nastaviti.

8 G. STEWART: [simultani prevod]

9 P: Upravo sam htio reći da ste prvih 10 minuta davali jako kratke
10 odgovore. Sada postaju malo duži. Zamoliću Vas da se vratite opet na kraće
11 odgovore.

12 O: Izvinite. Hvala.

13 P: Nije potrebno da se izvinjavate stvarno. Pitao sam Vas o uputstvima i
14 smjernicama. Da li ste tokom tih posjeta u Sarajevu dobili i nekakvo uputstvo o
15 generalnoj politici koju trebate provoditi?

16 O: Ne.

17 P: Da li ste se sreli i sa gospodinom Krajišnikom, tokom tih posjeta
18 Sarajevu?

19 O: Ne.

20 P: Jeste li u to vrijeme uopće znali ko je bio gospodin Krajišnik?

21 O: Ne.

22 P: Da se sada pozabavimo sastankom koji ste nam već počeli opisivati. To

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 se odigralo 28. avgusta 1990. zar ne?
- 2 O: Da.
- 3 P: Doktor Karadžić je bio prisutan na tom sastanku?
- 4 O: Da.
- 5 P: Gospodin Ostojić?
- 6 O: Da.
- 7 P: Da li je bio gospodin Krajišnik?
- 8 O: Ne.
- 9 P: Da li je predsjednik SDA iz Zenice bio prisutan?
- 10 O: Da.
- 11 P: A predsjednik Skupštine opštine Zenica?
- 12 O: Da.
- 13 P: Musliman?
- 14 O: Ne. Gospodin Kolar je Hrvat. Bogdan Kolar.
- 15 P: Da li ste Vi na tom sastanku ili nedugo nakon toga preuzeli dužnost
- 16 predsjednika SDS-a za općinu Zenica?
- 17 O: Mene su na tom skupu birali za predsjednika SDS-a Zenica.
- 18 P: Da li je to bio prvi politički položaj na kojem ste u životu bili?
- 19 O: Da.
- 20 P: Da li je bilo kakvih neugodnih posljedica za Vas lično zbog toga što
- 21 ste postali predsjednica općinskog SDS-a?
- 22 O: Da, veoma neugodnih.
- 23 P: Recite nam o čemu se radilo.
- 24 O: Bilo je vrlo neugodno za mene. Posle jednog skupa našeg, sa ulice me
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 pokupila policija i odvela u prostore koje je koristila Državna bezbjednost. Ja
2 sam mislila da je to prijateljski poziv kako su mi rekli kad su me presreli -
3 "da popijemo kafu". Međutim, to se posle izrodilo u sasvim nešto drugo.

4 Ja sam tamo bila verbalno i fizički maltretirana. Možda bi to mnogo duže
5 trajalo da nije naišao jedan moj veliki prijatelj koji me je uspeo istrgnuti iz
6 /?od/ ljudi koji su htjeli i dalje da me tuku. Tom prilikom sam dobila sva
7 šamara samo.

8 P: Taj Vaš dobar prijatelj, da li je on isto bio policajac?

9 O: On je radio u krim-policiji. Bio je krim-inspektor, ali nije radio u
10 Državnoj bezbjednosti.

11 P: Rekli ste da su Vas pokupili na ulici, a da su rekli da će Vas voditi
12 na kavu. Ali odveli su Vas u policijsku stanicu, je li tako?

13 O: Da. Ja sam bila doktor kod koga su dolazili ljudi iz policije kao
14 pacijenti i prvog momenta nisam mogla da vjerujem da će mi se nešto loše desiti.
15 Jel /jer/ uvijek tako mislim, dobro o ljudima, i nikad nemam neki strah za nešto
16 loše.

17 P: Da li su ti koji su Vas odveli na policijsku stanicu... - to su sve
18 bili policajci?

19 O: To su bili saradnici Državne bezbjednosti. Oni se ne zovu policajci.
20 Oni su inspektori DB-a. Oni nemaju uniformu, oni su obučeni kao i mi obični
21 civili.

1 P: Koliko ih je bilo?

2 O: Četvorica.

3 P: I kada ste stigli u policijsku stanicu, da li se prvo razvila neka
4 diskusija, ili neki razgovor, ili je krenulo ispitivanje? Kako je to izgledalo?

5 O: Prvo sam dobila da popijem kafu na koju sam pozvana. Onda mi je jedan
6 od njih rekao da ustanem. Ja sam ustala. Onda je počelo unakrsno ispitivanje:
7 "Šta mi to Srbi hoćemo? 'Oćemo da pišemo ćirilicom?" Ja sam rekla: "Pa ćirilica
8 je naše pismo. Šta hoćete?" "Vi ovde nemate šta da tražite. Idite u Srbiju i
9 tamo živite." Ja sam pitala da li se oni to šale ili je to stvarno ozbiljno. Oni
10 su rekli: "Ti i ne znaš u kakvoj si situaciji."

11 Okrenula sam se prema jednom koga sam poznavala, ove druge nisam i
12 rekla: "Šta radite vi?" Tog momenta sam dobila šamar. I udarac u plećku laktom.
13 Tad sam tek shvatila gdje se nalazim.

14 Kad mene ženu tuku, onda šta rade muškarcima?

15 P: Da li je došlo do nekakvog ispitivanja ili da li su ti ljudi iznijeli
16 neke svoje komentare o politici SDS-a?

17 O: Oni su rekli da treba da se završi svaka misija oko SDS-a i da je
18 najbolje da ja to napustim i da ne budem više u SDS-u ako mislim sebi dobro i
19 svojoj porodici. Da oni prate budno šta mi Srbi radimo i da smo mi tu nacionalna
20 manjina. Većina su bili Muslimani i jedan za koga sam već rekla da sam ga
21 poznavala, ali samo iz viđenja, mislim da se prezivao Vuković - da li je Hrvat

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ili Srbin - to ne mogu da kažem jer to i ne znam.

2 P: Ali bio je jedno ili drugo, Musliman nije bio ako sam Vas dobro
3 razumio?

4 O: Gospodin Vuković - ne znam šta je bio, a ostala trojica su bili
5 Muslimani.

6 P: Da li Vam je iznijeta tvrdnja u vezi s tim da bi neka od političkih
7 crta kojih se držao SDS ili neko pitanje, da bi se to trebalo postaviti po
8 strani ili odbaciti?

9 O: Ne, globalno, da SDS tu nema šta da radi.

10 P: Da li je neko spominjao četnike možda?

11 O: A da. To sam rekla da su me vrijeđali verbalno. Ja se izvinjavam Sudu
12 što ću upotrebiti ovu psovku. Opsovali su mi četničku majku i rekli da mi
13 četnici nemamo tu šta da tražimo.

14 Ja ne smatram da sam četnik. Ja sam nacionalista zdravi. Ništa veći nego
15 jedan Francuz, ništa veći nego jedan Holanđanin, ništa veći nego jedan Španac.
16 Ja volim svoj narod. Ja sam Srpkinja i to ću uvek ostati, ali ja poštujem sve
17 druge narode i sve vjere jer ja drugačije kao hrišćanka ne mogu da živim.

18 I nisam smatrala da treba da odgovaram kao Srpkinja, a ja to jesam.

19 P: Da li je bilo ko tokom tih razgovora spominjao pojam Velike Srbije?

20 O: To su česte priče koje se spominju, Velika Srbija. Mislim da smo mi
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 samo želili /?željeli/ da budemo ravnopravni sa ostala dva naroda, sa
2 Muslimanima, Hrvatima i ostalim narodima koji tu žive. U Zenici živi preko 30
3 nacionalnosti: žive Česi, žive Nemci i raznorazni drugi koji su došli u grad u
4 kome se pravila željezara tako da ne vidim razlog da bi na tom prostoru neko
5 takvu ideju imao. Želili smo sa živimo u Jugoslaviji, a da budemo u okviru Bosne
6 i Hercegovine, naše države, tada republike.

7 P: Da li ste Vi njima spomenuli da Vi možda podržavate taj koncept
8 Velike Srbije?

9 O: Ne, zašto bih ja podržavala koncept Velike Srbije kad sam ja u tom
10 gradu živjela, u toj republici živjela? Ja sam rođena u Beogradu, majka mi je
11 Beograđanka, ali nisam svojom rođena voljom /sic/ nego završetkom Drugog
12 svjetskog rata gdje je moj otac preživio golgotu i odselio. Nije želio da živi u
13 Gradišci u kojoj se rodio jer je bio kao Srbin od komunističkog režima
14 maltretiran; i želio je nama, svojoj djeci - a ja sam deveto dijete svoga oca -
15 da obezbjedi srećnu i mirnu budućnost. Međutim, meni je žao što moram ovo da
16 kažem. Ja imam 60 godina, a ni danas nisam sretna. Da li može biti sretna osoba
17 kao ja koja je zato što je Srpkinja otjerana iz grada Zenice, kojoj nije
18 povraćen imetak? Moj suprug ne može da dobije penziju i ja ne mogu da budem
19 sretna dok god ovakva pitanja postoje.

20 P: Gospođo Hrvaćanin, ovaj događaj koji ste nam opisali odigrao se,
21 koliko znam, između onog vremena kada ste izabrani za predsjednika SDS-a Zenice
22 i višestranačkih izbora 1990. u novembru. Da se sada koncentriramo na taj

1 period, kraj avgusta do izbora u novembru 1990. Jeste li doživjeli još neku
2 neugodnu posljedicu toga, bar koliko ste Vi shvatili, toga što ste izabrani za
3 predsjednika SDS-a u Zenici?

4 O: To je Balkan. Ženi je veoma teško na Balkanu da se bavi javnim i
5 kulturnim radom. Drugačija su svatanja: od Otomanske imperije pa na ovamo, žene
6 su te koje trebaju da budu kod kuće, da rađaju djecu, da neguju muževe i da
7 vode brigu o porodici. Ovo je bio veliki teret za mene zato što sam imala
8 svakodnevna maltretiranja, pozive telefonom na radnom mjestu gde sam radila,
9 psovali su mi četničku majku, tražili su da se iselim. Prijetili su mi telefonom
10 da će me ubiti.

11 Kad bih išla kroz grad, dotada poznata i priznata u svojoj struci,
12 doživjela bih hiljadu neprijatnosti. Podrugljivo su vikali za mnom: "SDS,
13 nosićeš fes!".

14 Sa puno mjesta na tržnici gdje bih snabdijevala svoju porodicu pokušali
15 su da moje ime..., sa više strana da me zovnu da bih ja se uplašila i napustila
16 tržnicu. Kad bih došla kući telefon bi zazvonio i pitanje bi bilo: "Zar si još
17 tu? Seli se. Ubićemo te. Ubićemo ti sina, ubiće ti muža. Odavde moraš otići."
18 To je trajalo mesecima.

19 Često sam nalazila u sandučetu za pisma prijeteća pisma, prijetećeg
20 sadržaja. Pokušali su da mi objašnjavaju kako mi je ružno ime, a fino prezime
21 zato što prezime Hrvaćanin vjerovatno ih asocira na Hrvate. Rekli su: "Najbolje
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da ideš odavde."

2 Ispod vrata nalazila sam ceduljice: "U stanu vam je bomba. Ubićemo vas.
3 Šta čekate? Što ne idete?" To su sve bili sadržaji i to je dovelo do moje odluke
4 da u februaru mjesecu 1992. godine zauvijek napustim grad u kojem sam živjela, u
5 kome nisam počinila ni jednu grešku niti sam bilo koga svog pacijenta gledala
6 drugačije nego kao pacijenta. Nije mi bila važna ni boja ni pripadnost naciji.
7 Bila sam ono što jesam jer ja sam položila Hipokratovu zakletvu. Za mene su svi
8 ljudi jednaki.

9 P: Gospođo Hrvaćanin, Vi ste opisali cijeli niz različitih vrsta
10 incidenata, često ste spominjali njih: "oni su me zvali", "oni su mi se
11 rugali"... - kad kažete "oni", na koga mislite?

12 O: Na Muslimane.

13 P: Jesu li se incidenti ovog tipa koje ste nam opisivali u posljednjih
14 nekoliko minuta, da li su oni počeli već i prije višestranačkih izbora?

15 O: Mislite više... - dozvolite da li smijem da pitam? Nije mi jasno. Da
16 li prije parlamentarnih stranačkih izbora ili stranačkih?

17 P: U pravu ste gospođo Hrvaćanin. Ja sam mislio na izbore u novembru
18 1990., na višestranačke izbore koji su održani diljem Bosne i Hercegovine među
19 ostalim i za Skupštinu Bosne i Hercegovine. Dakle mislim na period kraj
20 novembra, 24. i 25. je to bilo, dakle govorim o novembru, krajem novembra 1990.,
21 a moje pravo pitanje je zapravo bilo jesu li ti incidenti telefonski pozivi i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 slično, da li se to počelo događati i prije tih izbora?

2 O: Prije parlamentarnih izbora da, a prije stranačkih ne. U toku stranke
3 osnivanja izgledalo je kao da i SDA i HDZ žele da sruše komunizam. I da će to
4 biti ustvari to, da će komunisti sići sa vlasti, a nekomunisti da će doći na
5 vlast.

6 P: Da li je u tom periodu prije parlamentarnih višestranačkih izbora, da
7 li je bilo nekih aktivnosti nekih postupka ili ponašanja od strane Hrvata na
8 koja biste Vi mogli na neki način reći da nisu bili prikladni?

9 O: Da. Hrvati... sve je bila vidljivija koalicija između Muslimana i
10 Hrvata. Njihovi predizborni skupovi bili su zastrašujući. Oni su vezivali
11 zastave na svojim skupovima što nije naravno odgovaralo ni jednom Srbinu da to
12 vidi. Na skupovima su bili veoma žustri, u svojim izlaganjima tako da je sve to
13 donosilo jedan nemir u srpski živalj Srednje Bosne.

14 Pogotovo kad je SDA imala svoj kongres u "Holiday Innu" - mislim da je
15 trajao tri dana - na kome je gospodin Brozović, on je Hrvat iz Hrvatske, bio je
16 gost i rekao je da će vječiti san Hrvata da uspostave granicu na Drini konačno
17 doći. To -

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite samo da interveniram kako bi
19 bolje shvatio Vaš iskaz. Vi ste govorili o Hrvatima, o njihovim zastavama i da
20 Srbima nije odgovaralo da tako nešto vide. Bili su veoma glasni na tim svojim
21 skupovima i sve je to izazvalo strah među srpskim stanovništvom Srednje Bosne, a
22 posebno nakon što je SDA održao kongres u hotelu "Holiday Inn". Vi ste prešli sa
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvata na Muslimane, a zatim odmah prešli na gospodina Brozovića koji je bio
2 gost Hrvat. Da li ste stvarno mislili na kongres SDA ili ste mislili na kongres
3 HDZ-a?

4 SVEDOKINJA: Ne, na kongres, gospodine časni sudijo, na kongresu SDA bio
5 je gospodin Brozović. To je bio kongres SDA, a ne HDZ-a.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Sada mi je jasno. Hvala.

7 G. STEWART: [simultani prevod]

8 P: Gospodin Brozović je Hrvat?

9 O: Da.

10 P: Spominjali ste zastave. Možda se ne vidi sve na transkriptu u ovom
11 trenutku, ali spominjali ste nešto što je bilo vezano za zastave, a što Srbi
12 nisu smatrali prihvatljivim. Što se to radilo sa zastavama što nije bilo
13 prihvatljivo?

14 O: Pa recimo zastava SDA i hrvatska zastava šahovnica bile su vezane.
15 Ali na tim skupovima pojavile su se zastave Saudijske Arabije. To je bio skup u
16 Velikoj Kladuši gdje je bilo puno tog folklora koji ne pripada našoj zemlji koja
17 se zove, tada, Jugoslavija, a Republika Bosna i Hercegovina.

18 Tako da takav gest nisu Srbi radili, nisu vezali zastave i mi smo
19 dolazili na skupove, ali bez zastava i bez vezivanja. U lokalnim medijima
20 televizija, radio i dnevna štampa često su bile izjave da su Muslimani "hrvatsko
21 cvijeće". Meni kao intelektualci nije smetalo što nisam ničije cvijeće, ali sam
22 imala poruku da mi se dobro ne piše. Ja sam to sama zaključila, To mi nije niko

1 rekao.

2 P: Ta fraza, "hrvatsko cvijeće", da li je to imalo neko posebno značenje
3 za Vas?

4 O: Da.

5 P: Objasnite nam to.

6 O: Pokušaću to da objasnim na ženski način. Ja jako volim cvijeće, volim
7 da ga poklanjam, volim da ga imam u kući, volim da ga imam u vrtu. Cvijeće - ko
8 ne zna šta je cvijeće i nije gajio cvijeće, onda ne zna šta je lijepo i šta je
9 život.

10 Kad nekome dajete takav kompliment znači da on sve za vas znači.
11 Poznavajući istoriju i prošlost Drugog svjetskog rata, a imajući sreću da živim
12 uz oca koji je proveo Prvi svjetski rat i Drugi svjetski rat, to mi se nije
13 dopalo jer sam vidjela da se tu nešto dešava i da će ta koalicija napraviti
14 vjerovatno nešto ružno kao što su poslije i dokazalo se poslije u narednom
15 periodu.

16 P: Da se zaustavimo tu na trenutak. Ta fraza: "cvijeće hrvatskog naroda"
17 - da li to ima i nekakvo konkretno političko ili povijesno značenje?

18 O: Da. Hrvati i Muslimani su bili saveznici u Drugom svjetskom ratu.

19 P: Da li se u Drugom svjetskom ratu možda koristila neka fraza koja onda
20 proističe -

21 O: Ne znam, ja sam rođena posle Drugog svjetskog rata 1946. godine, ali

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 znam da su Muslimani bili u padobranima, u ustaškim postrojbama i da su
2 sarađivali tijesno sa Hrvatima. Sami ste rekli da je moj otac iz Gradiške, da
3 preko puta Gradiške se nalazio koncentracioni logor Stara Gradiška i svi
4 Gradišćanci znaju tu istoriju.

5 P: Gospodo Hrvaćanin, da ostavimo sada ovaj incident koji ste nam
6 opisali kada su Vas odveli u tu policijsku stanicu ili ustvari stanicu Državne
7 bezbjednosti, recite da li ste Vi poduzeli bilo šta nakon tog incidenta što je
8 bilo posljedica njegova?

9 O: Da. Ja sam otišla u Sarajevo da to iznesem gospodinu Karadžiću i
10 političkom savjetu stranke koji se sastajao ponedjeljkom u Sarajevu. Bila sam
11 zabrinuta za sebe i druge ljude koji su bili vrhunski intelektualci da im se
12 nešto ne desi.

13 Gospodin Karadžić nije me konsultovao, on je to pustio u eter na
14 konferenciji za štampu koja je mislim bila drugi dan u utorak. Naravno da su iz
15 Državne bezbjednosti SUP-a Zenice odgovorili da oni mene nisu priveli i da me
16 nisu tukli. Oni nemaju nikakav pisani trag. Međutim, moram da kažem da komunisti
17 nikad nisu imali nikakve pisane tragove koje su vodili u policiju i
18 premlaćivali. Za to nije potreban policijski trag, ali ja sam imala trag na svom
19 licu, na svom oku i u svojoj duši i ja tu traumu nosim i danas.

20 P: Prije parlamentarnih izbora krajem novembra 1990. da li je došlo do
21 jednog incidenta u kojem je zahvaćen bio Vaš stan u Zenici?

22 O: Da.

23 P: Kao prvo da li nam možete reći kada se to dogodilo?

24 O: Mogu reći kada se to dogodilo. To je bio mislim 8. avgust. Ja imam i

1 dokument.

2 P: Kažete avgust?

3 O: Sad baš nisam sigurna. Malo sam se uzбудila od ove priče prethodne,
4 ali na dokumentu piše, ja mogu pokazati taj dokument ako gospodin sudija to
5 dozvoli. U moj stan -

6 P: Oprostite Gospođo Hrvaćanin.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mi imamo taj dokument i tokom
8 pauze možemo se pobrinuti da se primjerci podjele. Nije nam sada potreban, ali
9 se u svakom slučaju radi o 8. novembru 1990. Veoma je jasno u dokumentu.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prepuštam to vama gospodine Stewart. Ja
11 ne znam da li je ovo nešto što je uopće sporno, ako nije sporno onda i bez
12 dokumenta možemo prihvatiti iskaz u ovom obliku kakav je sada.

13 Meni je jasno da se ovdje uglavnom radi o kontekstualnim informacijama o
14 događajima koji su se odvijali i drugdje u Bosni i Hercegovini, međutim
15 povremeno ulazimo u pojedinosti koje... i pitam se da li se ovdje radi o
16 argumentaciji Tužilaštva u kojem se izvodi argumentacija protiv Hrvata i
17 Muslimana, a ne Obrana u predmetu protiv gospodina Krajišnika. Molim Vas manje
18 preciznosti u ovim nekim pitanjima, gospodine Stewart.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Ja mogu onda malo više postavljati
20 sugestivna pitanja pa ako gospodin Tieger ili Vijeće bude imalo kakvih primjedbi
21 možete naravno mi na to skrenuti pažnju.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to ćemo i napraviti. Nadam se da ste
2 razumjeli onaj drugi dio moje poruke.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Da, da, naravno časní Sude. Znam da mi je
4 posao da braním gospodina Krajišnika.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U vezi s onim sa šta ga se tereti.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Da, to dobro znam i držat ću se Vaših
7 smjernica.

8 P: Gospodo Hrvaćanin, da li je točno da je 8. novembra jedna od sestri
9 na Vašem radnom mjestu prepoznala čovjeka koji se raspitivao o tome gdje ste Vi
10 kao osobu koja je radila u Ministarstvu unutarnjih poslova, a da Vam je kasnije
11 sin preko telefona rekao da je neko provalio u Vaš stan, da su vam stvari bile
12 razbacane i da kada ste došli doma, da ste otkrili da se to stvarno i dogodilo,
13 da su stvari bile razbacane na sve strane i odjeća, malo toga je bilo ukradeno,
14 možda nešto malo deviza - da li sam u pravu?

15 O: Da, apsolutno.

16 P: Vi ste prijavili policiji šta se dogodilo?

17 O: Da.

18 P: Inspektori su došli u Vaš stan, našli otiske prstiju unutar nekoliko
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sati, ali nakon toga niste više nikakav odgovor od njih dobili?

2 O: Tako je. Došli su inspektori, došao je istražni sudija, sve su
3 konstatovali zapisnički, nisu mi dali nikakav odgovor kao ni na krivičnu prijavu
4 koju sam ja podnijela protiv policije Zeničkog okruga.

5 P: Otprilike oko aprila 1991., Vi ste bili izabrani na sljedeći položaj
6 u okviru SDS-a naime, predsjednika regije Srednje Bosne, je li to točno?

7 O: Da.

8 P: Ja ću sada malo mučiti prevodioce, pročitacu jedan spisak općina, a
9 Vi ćete mi potvrditi da li se radi o općinama od kojih je bila sastavljena ta
10 regija ili okrug. Dakle: Zenica, Kupres, Bugojno, Donji Vakuf, Travnik, Vitez,
11 Zavidovići, Žepče, Maglaj, Kakanj, Busovača i Novi Travnik/Pucarevo. Jesu li sve
12 to općine koje su bile u regiji čiji ste Vi bili predsjednik SDS-a?

13 O: Da.

14 P: Riječ je o 12 općina. Nije li točno da je, barem u teoriji, Gornji
15 Vakuf također bio uključen, ali tamo nije bilo Srba?

16 O: Mali broj.

17 P: A Zenica je prilično dugo vremena bila centar te konkretne regije?

18 O: Zenica je bila centar regije i po državnom uređenju, ne samo po sad
19 ovom koje je SDS imao, nego i ranije.

20 P: Po Vašem izboru na mjesto predsjednika Opštine Zenica - sad govorimo
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 o opštini Zenica - da li ste Vi postali član Glavnog odbora SDS-a?

2 O: Da. U prvom mandatu.

3 P: Dakle, to je bio Vaš prvi mandat. Da sada malo pređemo unapred u
4 vremenu: kada je bio Vaš drugi mandat, kada je on počeo?

5 O: 1991. 12., na Petrovdan, 12. jula.

6 P: Bez obzira na koji se mandat misli - da li ste Vi ostali i za to
7 vrijeme kao član Glavnog odbora SDS-a, to jest od kraja avgusta pa do kraja
8 1992., kraja avgusta 1990. do kraja avgusta 1992.?

9 O: Mandat je bio četiri godine, do 1995.

10 P: Dakle, to je bilo i nakon kraja 1992. i Vi ste i dalje bili
11 neprekidno član glavnog odbora SDS-a?

12 O: Da.

13 P: U samoj Zenici, nakon višepartijskih izbora, jeste li Vi bili
14 uključeni u vođenje diskusija za SDS u diskusije o podjeli vlasti na opštinskom
15 nivou?

16 O: Da.

17 P: To su bile tripartitne diskusije, zar ne? Tu je bio SDS, SDA i HDZ?

18 O: Da.

19 P: A za SDS, bili ste Vi kao predsjednik SDS-a i devet lokalnih
20 zamjenika koji su bili Srbi, je li to tačno? Mislim u pregovorima o podjeli
21 vlasti.

22 O: Da, to je tačno. Svaka partija je dala određen broj pregovarača

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SDA, HDZ i SDS. Tako da, bili smo u nekim dogovorima koji su izgledali jako
2 dobro u početku.

3 P: Ko je bio na čelu delegacije SDA u tim diskusijama?

4 O: Na čelu delegacije SDA bio je predsednik opštine Ibrahim Alispahić
5 koji je izabran za predsjednika Opštine, pa možda sam mu prezime pogriješila, ja
6 se izvinjavam, ali mislim Ibrahim se zvao.

7 P: /nedostaje simultani prevod/

8 O: On je bio glavni.

9 P: A da li je za HDZ bio gospodin Zekić?

10 O: Šakić.

11 P: Oprostite.

12 O: Šakić.

13 P: Ti su pregovori ukupno trajali oko tri mjeseca. Je li to tačno?

14 O: Da.

15 P: Na ovaj ili onaj način, Vi ste za SDS mogli da dobijete veći postotak
16 mjesta nego što je bilo striktno proporcionalno broju glasova koje ste dobili na
17 izborima?

18 O: To je tačno.

19 P: Jeste li dobili za SDS oko 30% mjesta?

20 O: Da.

21 P: Koja je bila tajna Vašeg uspjeha što ste dobili taj viši postotak?
22 Kako ste to postigli?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam pregovarala sa gospodinom Ibrahimom. Vjerovatno i moje i
2 njegovo strpljenje su bili veliki. On je želio da pomogne. On nije bio ekstremna
3 struja SDA, što će se kasnije i dokazati i pokazati. On je smijenjen kao
4 predsjednik opštine i postavljen je drugi čovjek zato što je on nama dao više
5 mjesta nego što je trebalo.

6 P: Da li je tačno ako kažem da ste Vi uspjeli da Srbe za SDS da dobijete
7 sljedeća mjesta: zamjenik predsjednika Opštinske skupštine, zamjenik Skupštine
8 Izvršnog odbora opštine, zatim isto tako ljude na čelu od četiri od 12
9 opštinskih odjela, isto tako položaj sekretara za javni transport u okviru
10 policije, i isto tako da nije bilo značajnih promjena u redovima direktora i
11 viših rukovodilaca u lokalnim firmama? Da li bi to mogla biti tačna lista i
12 tačan opis?

13 O: Sve je tačno rečeno izuzev za SUP. Nije načelnika transporta nego
14 načelnika Službe javne bezbjednosti.

15 P: Načelnik policije i načelnik Službe državne bezbjednosti nakon što su
16 napravljeni ovi aranžmani o podjeli vlasti bili su Muslimani, je li to tačno?

17 O: Da. Jeste.

18 P: Je li tačno da Vi ni jednog trenutka niste formirali srpsku
19 skupštinu, ni u opštini Zenica ni u centralnoj regiji Bosne?

20 O: Tačno je.

21 P: Jeste li Vi lično bili uključeni u bilo kakve razgovore o podjeli
22 vlasti u nekim drugim opštinama osim Zenice?

23 O: Samo u Žepču.

24 P: A zbog čega ste bili uključeni u tim razgovorima u Žepču?

1 O: Molio me predsednik SDS-a Žepče zato što je svega 5,5% ili 6% Srba
2 tamo živjelo - to je opština sa podjednakim muslimanskim i hrvatskim
3 stanovništvom - da se uključim oko toga i ja sam se tu uključila i pokušala sam
4 samo konsultativno da pomognem oko podjele vlasti.

5 P: Da li Vam je u aprilu i maju 1991. postalo poznato, jeste li saznali
6 za nekakve iminentne promjene vezane za prisustvo JNA u Zenici?

7 O: Da. Garnizon iz Zenice je trebao da se odseli. To je dovodilo do još
8 jedne nervoze i straha u srpskom narodu.

9 P: Da idemo fazu po fazu, gospođo Hrvaćanin. Jeste li Vi otkrili
10 unaprijed da su ljudi iz garnizona JNA u Zenici trebalo da budu prebačeni u
11 Čačak u centralnoj Srbiji?

12 O: Da.

13 P: Ustvari Vi ste od jednog od Vaših pacijenata saznali?

14 O: Tako je. Piloti koji su sa Plesa iz Hrvatske došli kao logistika SUP-
15 u Zenice - mislim da su tri ili četiri pilota; jedan je bio moj pacijent koga
16 sam ja operisala - on mi je rekao, pošto su oni koristili hangare za
17 helikoptere, to su bili helikopteri sa kojima je trebao uglavnom da se koristi
18 medicinski centar u slučaju nekih nepogoda, jer tu je rudnik, željezara. Vrlo
19 često su bile elementarne nesreće i nepogode. I onda mi je on rekao: "Znate li
20 da će otići odavde vojska?" Ja sam bila zaprepaštena. Kažem: "Ne znam. To imam
21 prvo saznanje."

1 P: Gospođo Hrvaćanin, postaviti ću Vam, ja ću sažeti ovo, a zatražiti od
2 Vas da potvrdite. Vi ste saznali da se JNA iz Zenice treba prebaciti u Čačak. Vi
3 ste sa određenim brojem svojih kolega iz SDS-a u Zenici otišli da pokrenete to
4 pitanje kod jednog od Vaših kolega, gospodinom Ostojićem, ne Veliborom
5 Ostojićem, jednim lokalnim gospodinom Ostojićem koji je bio nekakva vrsta
6 zamjenika obrane na lokalnom nivou u okviru ovog dogovora o podjeli vlasti, je
7 li to tako?

8 O: To je tako. On se zove Branko Ostojić i on je bio načelnik Odsjeka za
9 vojsku. Mislim, ne znam kako se to zove. Nisam služila vojsku. Mislim da je
10 ovaj... Odsjek narodne obrane, ovako čini mi se da se zvao. Otišli smo kod njega
11 i pitali da li je to tačno. On je bio pravnik po profesiji. Bio je civil, ali je
12 radio -

13 P: Gospođo, sada ću Vam ispričati sljedeći dio i vidjeti da li se
14 slažete. On je to razmotrio i rekao da poslije povlačenja JNA iz Slovenije
15 garnizon iz Ljubljane treba da se prebaci u Zenicu, a to se i jeste dogodilo oko
16 dva mjeseca kasnije i to pod komandom pukovnika koji je kasnije postao general
17 Tomislav Šipčić. Je li to sve tačno?

18 O: To je tako samo se nije povukla vojska nego je istjerana iz
19 Slovenije.

20 P: Da li je dolazak JNA iz Slovenije, da li se to odrazilo na osjećanje
21 lokalne srpske zajednice u Zenici?

22 O: Da. Dolaskom JNA Srbi su ponovno odahnuli i mislili su sve je u redu.
23 Tu je naš spasiloc i branioc i biće sve dobro.

1 P: No, kada ste to sagledali što je moguće bolje, da li ste Vi lično
2 bili zadovoljni i sretni vezano za broj JNA vojnika koji su došli u Zenicu iz
3 Slovenije?

4 O: Pošto nisu imali logistiku, znači nisu imali doktore, nisu imali
5 stomatologe, ja sam bila pozvana u garnizon da pružim medicinsku pomoć nekim
6 oficirima i ljudima koji su tu radili. Ono što sam ja vidjela mene je jako
7 uplašilo. To više nije bilo uredno i svaka stvar na svoj mjestu. To je izgledalo
8 kao da se i ovaj garnizon ponovo seli i to je u mene uvelo veliki nemir.

9 P: Da li ste Vi posjetili garnizon u Zenici nakon što je došao general
10 Šipčić na Dan armije 22. decembra 1991.?

11 O: Da. Viđeniji ljudi, ljudi iz politike, iz ovaj... vlasti, uvijek su
12 za 22. decembar, Dan armije bili pozvani na tradicionalni ručak, to je pasulj, u
13 garnizon.

14 P: Gospođo Hrvaćanin, u to vrijeme je postojala čeličana u Zenici,
15 poprilično velika, zar ne?

16 O: U Zenici je postojala željezara, a postojala je i čeličana, sa
17 Simmens Martinovim pećima. Ja sam radila u željezari.

18 P: Da li je čeličana imala svoje vlastito oružje?

19 O: Željezara je imala svoje teritorijalno naoružanje jer se protezala u
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 radijusu na 15 kilometara sa 15 kilometara. To je ogroman prostor. Oni su imali
2 svoje obezbjeđenje, imali su 17 ulaznih kapija za radnike. U tom gigantu je
3 radilo 22.000 radnika. To je teška metalurgija.

4 P: Jeste li u bilo kojem trenutku krajem 1991. ili početkom 1992.
5 saznali za nekakvo prisvajanje oružja ili dobivanja oružja od strane zeničke
6 čeličane?

7 O: Željezare. Izvinjavam se. Pominje prevodilac čeličanu. Željezara
8 "Zenica" se zvalo preduzeće. Saznala sam bila te 1991. godine nismo imali platu.
9 Nije bila redovna, a kad bi dobili, dobili bi bonove za koje smo mogli da kupimo
10 samo živežne namirnice i hemiju za ličnu higijenu i domaćinstvo.

11 Pitala sam jednog od direktora interne banke, gospodina Janjevića
12 Martina, kad ćemo konačno dobiti svoju platu. On je rekao: "Pa imamo sad velike
13 rashode. Željezara je naručila automatske puške pa kad te puške platimo onda
14 ćete dobiti platu." Ja sam se čudila šta će nam automatske puške, nisam
15 muškarac, nisam vojnik, ali bilo mi je čudno.

16 P: Kada ste po prvi puta saznali za ovu narudžbu, za kupovinu
17 automatskih pušaka?

18 O: Iz druge ruke sam čula da se to priča u gradu. A prvi put sam čula od
19 ovog gospodina da stvarno to se nabavlja i da će to biti plaćeno. Posle su to i
20 mediji objavili.

21 P: Ja sam Vas pitao "kada?", ako se sjećate gospođo Hrvaćanin. Moje
22 pitanje je bilo kada ste po prvi puta saznali za to.

1 O: Oprostite. Mislim da je bilo krajem ljeta, početkom jeseni.

2 P: 1991.?

3 O: 1991., da.

4 P: Sredinom 1991., tokom ljeta negdje u junu ili julu 1991., jeste li
5 primijetili bilo šta neobično, bilo kakvu promjenu među ljudima koje ste vidjeli
6 i viđali u svom dijelu grada koji se zvao Jaliya?

7 O: Da.

8 P: Što ste vidjeli?

9 O: Pa, vidjela sam ljude koji čiste, koji su zaposleni na održavanju
10 čistoće u gradu, pa sam vidjela u kvartu u kome ja stanujem šest, sedam ljudi
11 što nije normalno jer dotada je jedan ili nijedan opsluživao taj dio grada, samo
12 oni koji idu uz kola koja kupe smeće. Oni su bili tu locirani. Ja kad prođem
13 imam običaj da se javim i da kažem: "Dobar dan, kako ste?" i mislim... - tako
14 sam naučena od svojih roditelja. Vidjela sam po govoru da oni baš ne znaju dobro
15 naš jezik. Onda sam se zainteresovala ko su ti ljudi. Rekli su mi da su to ljudi
16 sa Kosova koji su došli, koje je novi direktor čistoće zaposlio u gradu i da ih
17 ima više.

18 Kasnije su moja saznanja od ljudi koji su kad sam ja otišla iz Zenice,
19 iz druge ruke znači rečeno, da su to bili budući kadar Zelenih beretki i
20 Patriotske lige.

21 P: Da li su došli neki muškarci negdje tokom 1991. iz Sandžaka, koliko
22 je Vama poznato?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Iz Sandžaka mi nije poznato. To je u Sarajevu je bilo više ljudi
2 /sic/ iz Sandžaka pošto sam ja bila na specijalizaciji iz oralne hirurgije u
3 Sarajevu i vidjela sam da se jako doseljavaju Sandžaklije. Ali nešto drugo što
4 sam ja uočila: u dragstoru gdje se ja snabdijevam sa namirnicama koji je vrlo
5 blizu mogega stana, vidjela sam strance koji kupuju i plaćaju sa dolarima.
6 Prethodno u mom izlaganju sam rekla da mi nismo imali platu. To je bio "Upi
7 market" i mi smo imali bonove za taj market i ja sam morala samo u njemu da
8 kupujem, odnosno u kućama "Upi marketa".

9 Pitala sam ženu koja radi na kasi "Ko su ovi ljudi? Ona je rekla -

10 P: Gospođo Hrvaćanin, samo da Vas prekinem. Vi ste rekli: "stranci".
11 Možete li biti konkretniji?

12 O: Pa mislim da su bili Arapi.

13 P: Rekli ste da ste pitali ženu na kasi u "Upi marketu" ko su bili ti
14 ljudi i onda sam Vas ja prekinuo.

15 O: Da. Rekla je žena da su to strani studenti, pošto je Zenica u to
16 vrijeme imala tehničke fakultete kao što je metalurški fakultet, elektrotehnički
17 fakultet, pravni fakultet i da su oni došli da studiraju. Meni je to bilo malo
18 čudno. To je bio konac novembra na decembar. Jel /jer/ ja sam studirala i znam
19 da studije počinju u oktobru, a ne u -

1 P: Gospođo Hrvaćanin, da li ste mogli da kasnije utvrdite da li se
2 radilo o studentima ili ne?

3 O: Da.

4 P: Šta ste otkrili?

5 O: Moj pacijent je bio profesor Sulejman Drljević sa Metalurškog
6 fakulteta, jer to je bio fakultet koji je bio u okviru našeg sistema Željezare
7 "Zenica". Pitala sam kakve su dobili strane studente sad. On je rekao: "Nemamo
8 mi nikakve, gospođo Hrvaćanin, nemamo mi nikakve strane studente. To meni nije
9 poznato." Ja sam ga pitala: "Da li Vam je poznato da su u gradu locirani takvi
10 ljudi?" On je rekao: "Nešto sam čuo." On je bio, iako je bio Musliman, bio je
11 kosmopolita, čovjek kome nije bilo kao ni meni ko je kakve vjere ni nacije i
12 onda mi je rekao: "Možda su to mudžahedini." Ja sam prvi put čula za tu riječ -
13 "mudžahedin".

14 P: Da li ste Vi kao predsjednik zeničkog SDS-a održavali redovite
15 konferencije za štampu, svake srijede?

16 O: Da.

17 P: A jeste li to pitanje pokrenuli na konferenciji za štampu?

18 O: Da, ja sam to objelodanila na konferenciji za štampu i rekla sam da
19 su u Zenicu došli stranci, mudžahedini, jer nije bilo... već se pričalo uveliko
20 da je oformljena Patriotska liga...

21 O: Nakon što ste pokrenuli to pitanje na konferenciji za štampu, da li
22 ste saznali za bilo kakve promjene vezano za ove strance koje ste Vi
23 identifikovali kao Arape?

24 O: Pa poslije izvjesnog vremena oni su nestali iz našeg kraja, možda sam
25
26
27
28
29
30

1 ja i još par Srba živjeli u tom kraju, to je isključivo muslimanski dio grada,
2 tako da su oni dislocirani u susjedno selo koje se zove Šarići u Nemiljoj, kod
3 Nemile. To je mjesto udaljeno 15 kilometara od Zenice, a to selo je 30
4 kilometara udaljeno od Zenice u planini.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, pogledao sam na sat i pitam
6 se da li to bilo adekvatno vrijeme za pauzu?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to je odgovarajuće vrijeme. Imat
8 ćemo pauzu do pet minuta do 11.

9 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

10 ... Početak pauze u 10.31h

11 ... Sednica nastavljena u 11.02h

12 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite. Izvolite sjesti.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da nastavite gospodine Stewart.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

15 P: Gospođo Hrvaćanin -

16 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja sada želim svjedoku da
17 predam dokument koji je već viđen u ovoj sudnici i zamolio bih također da se
18 stavi na grafoskop. To je poznati dokument. On nosi broj 93 i mi smo ga izabrali
19 kao primjer za taj konkretni primjer /sic/.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Može da se stavi na grafoskop i mislim
21 da nećemo pogriješiti ako kažemo da je to 19. decembra.

22 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, da. Negdje ste na pravom
23 području.

24 P: Gospođo Hrvaćanin, da li možete da vidite dokument? Možda bi bilo
25 dobro ako bismo mogli da dobijemo još jedan primjerak?

1 O: Vidim dokument samo sa naslovom -

2 P: To je dovoljno jasno da ga vidite, zar ne?

3 O: Da.

4 P: Ako treba da vidite i sâm dokument u bilo kojem trenutku, gospođo
5 Hrvaćanin, osim što ga vidite na ekranu, molim nemojte da oklijevate da to
6 kažete.

7 Gospođo Hrvaćanin, jeste li Vi ikada vidjeli ovaj dokument ili dokument
8 koji liči na ovaj prije nego što ste došli u Hag zadnjih nekoliko dana?

9 O: Ne.

10 P: Jeste li prije nego što ste došli u Hag (...) - a to je bilo prošlog
11 četvrtka uvečer, je li tako? Vi ste u četvrtak uvečer došli u Hag, je li tako?

12 O: Da.

13 P: Jeste li ikada čuli za dokument poznat pod nazivom varijanta A i B?

14 O: Ne.

15 P: Jeste li Vi bili u Sarajevu u bilo kojoj prilici krajem decembra
16 1991.?

17 O: Jesam.

18 P: Govorim o drugoj polovini decembra 1991. Možete li da kažete u koje
19 ste dane bili u Sarajevu?

20 O: Mislim da sam bila 19., 20. i 21. u Sarajevu.

21 P: Koji je bio razlog Vašeg odlaska u Sarajevo?

22 O: Mislim da je toga dana zasjedala Skupština, srpska Skupština. Ja sam
23 želela da prisustvujem toj skupštini u zgradi Skupštine. Mislim da je na dnevnom
24 redu su bila neka bitna za mene pitanja, kakva će biti himna i grb u republici,

25

26

27

28

29

30

1 odnosno u srpskoj skupštini. Što je bilo na dnevnom redu.

2 P: Htio bih da prvo razjasnimo nekoliko stvari, gospođo Hrvaćanin. Vi
3 niste bili delegat u srpskoj Skupštini ni u jednom trenutku, zar ne?

4 O: Ne.

5 P: Tokom te posjete Sarajevu, jeste li prisustvovali nekom sastanku
6 Glavnog odbora SDS-a?

7 O: Mislite, 19-og?

8 P: Da, tokom te posjete koju ste spomenuli.

9 O: Nije bio samo Glavni odbor. Bio je jedan prošireni sastanak.

10 P: Gospođo Hrvaćanin, pokušajte da se što je više moguće držite mojih
11 pitanja. Tokom tog posjeta Sarajevu, da li ste bili prisutni na sastanku Glavnog
12 odbora?

13 O: Ne znam da je 19-og bio Glavni odbor. Bila sam na skupštini.

14 P: No, ona je bila otvorena, odnosno, Vi ste mogli da prisustvujete iako
15 niste bili delegat. I oni koji nisu bili članovi mogli su da prisustvuju
16 sastancima Skupštine?

17 O: Tako je. Gospodin Krajišnik koji je bio predsjednik Skupštine
18 dozvoljavao je da prisustvuju ljudi koji su želeli da prisustvuju: iz politike,
19 ministri, predsednici opština, opštine koje nisu imale svoje poslanike.
20 Dozvoljavao je da prisustvuju Skupštini.

21 P: Kada kažete "dozvoljavao", da li je to bila njegova ljubaznost što je
22 on dao takvo odobrenje ili je bilo i neko pitanje da je nekome odbijeno
23 prisustvovanje sastancima Skupštine, zasjedanjima Skupštine?

24 O: Ja mislim da je gospodin Krajišnik demokrata i nikoga nije nikada

25

26

27

28

29

30

1 odbio, barem meni nije poznato, da prisustvuje Skupštini. Mene nije nikada
2 odbio, a nisam čula da je ikad ikoga odbio.

3 P: Na toj sjednici Skupštine, da li je bio veliki broj ljudi prisutan
4 koji nisu bili ustvari poslanici Skupštine?

5 O: Da.

6 P: Kao prvo: u kojoj zgradi se održavao taj sastanak, ta sjednica?

7 O: Ta sjednica se održavala u zgradi Skupštine u... "plava dvorana",
8 tako su je zvali, u skupštinskoj zgradi. To je bila BiH Skupština tu.

9 P: Rekli ste plava dvorana zgrade Opštine. Da li je to tačan opis te
10 zgrade, opštinska zgrada?

11 O: Skupštinske. Da.

12 P: Da li je taj sastanak, odnosno sjednica održana ujutro ili popodne?

13 O: Nešto od 10 sati pa nadalje. Do ručka mislim.

14 P: A nakon toga se sjednica prekinula radi ručka, je li tako?

15 O: Tako je.

16 P: U neko uobičajeno vrijeme, negdje sredinom dana?

17 O: Da.

18 P: Da li je sjednica kasnije nastavljena u plavoj dvorani istoga dana?

19 O: Ne.

20 P: Jeste li Vi otišli iz skupštinske zgrade ako biste otišli na ručak?

21 O: Da.

22 P: Gde ste išli?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: "Holiday Inn".

2 P: Vi lično ste išli u "Holiday Inn". Da li je to bila nekakva
3 zajednička lokacija, da li su svi ljudi ili većina ljudi iz plave dvorane išli u
4 "Holiday Inn"?

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam čekao – ali u svakom
6 slučaju ja bih zamolio zastupnika Obrane da postavlja sugestivna pitanja što je
7 moguće manje. I nekoliko prethodnih pitanja su išli u pravcu –

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ja bih više volio da nemamo
9 nesugestivna pitanja u ovom dijelu glavnog ispitivanja.

10 G. STEWART: [simultani prevod] To je sasvim u redu. Od mene se traži da
11 budem ultrastriktn i ja ću biti ultrastriktn.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, molim Vas.

13 G. STEWART: [simultani prevod]

14 P: Da li ste Vi došli u "Holiday Inn" i tamo ručali?

15 O: Da.

16 P: Jeste li ručali sami?

17 O: Ne. Svi su ručali tamo.

18 P: Koliko je Vama poznato, da li je iko od onih koji su bili na sjednici
19 u "plavoj dvorani" ostao u zgradi skupštine kada ste Vi otišli na ručak u
20 "Holiday Inn"?

21 O: Ne. Meni to nije poznato.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je održan bilo kakav sastanak u kojem ste Vi učestvovali u
2 "Holiday Innu" prije nego što ste ručali?
3 O: Jeste.
4 P: Koji je to bio sastanak?
5 O: To je bio prošireni sastanak: bili su članovi Glavnog odbora, bili su
6 poslanici, bili su neki ministri i predsjednici opština nekih, koje nisu imale
7 svoje poslanike.
8 P: Gospođo Hrvaćanin, hteo bih da budemo konkretni u pogledu ovoga. Ja
9 sam Vas pitao o vremenu prije sastanka. Ovaj prošireni sastanak, da sada
10 ostavimo po strani detalje o tom sastanku, ovaj prošireni sastanak koji ste
11 spomenuli počeo je prije ručka, zar ne?
12 O: Da. Mislim da je prije ručka.
13 P: I da li je on završen prije ručka?
14 O: Jeste.
15 P: Koliko je dugo trajao?
16 O: A, možda dva sata, možda manje. Ne bi precizno da mogla reći /sic/.
17 Al' nije bio dug.
18 P: Koliko je zgrada skupštine udaljena od "Holiday Inna"?
19 O: Ne znam distancu, al' mogu da kažem vremenski. Pet minuta.
20 P: Pet minuta - kojim prevoznim sredstvom ili kojim načinom kretanja?
21 O: Pješke.
22 P: Jeste li Vi otišli pješke tamo?
23 O: Da.
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Da li se sjećate nečeg konkretnog vezano za taj dan kada ste hodali
2 od jedne zgrade do druge?

3 O: Vidjela sam neke ljude na ulici sa zelenim beretkama pa sam onako
4 pitala neke: "Šta je ovo? Je li to neka nova policija u Sarajevu?" Nije niko
5 znao to da mi odgovori.

6 P: Sjećate li se ičega o samom danu? Kakav je bio taj dan?

7 O: Bio je dosta hladan. Vjetar je pirio.

8 P: Kada ste opisali sastanak kao prošireni sastanak, možete li nam reći
9 gdje se tačno on održao?

10 O: Sastanak se održao u kongresnoj dvorani hotela "Holiday Inna".

11 P: Kolike je veličine ta prostorija? Je li ona veća od ove sudnice?

12 O: Malo. Neznatno je veća, možda je samo duža, a uža.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ne znam da li treba da se sjetimo koje
14 su tačne mjere ove sudnice. Danas smo u velikoj sudnici. To je sudnica broj III.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Tačno gospodine Stewart.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Da li je taj prošireni sastanak bio
17 zvanično sastanak nekakvog konkretnog organa SDS-a?

18 O: Ne. To je bio spontani sastanak zato što su neki događaji se dešavali
19 i poslanici su diskutovali. Mislim da je to u vrijeme kad se pripremala
20 platforma o Deklaraciji nezavisnosti Bosne i Hercegovine. I mislim da je u isto

1 vrijeme gospodin Silajdžić negdje bio na nekom kongresu islamskih zemalja gdje
2 je iznosio neke stavove koji su bili uznemirujući za Srbe.

3 P: Koliko je ljudi bilo na tom proširenom sastanku?

4 O: Ja mislim preko 200.

5 P: Možete li nam dati opis ljudi koji su bili tamo? Rekli ste članovi
6 Glavnog odbora, članovi Parlamenta, ministri, predstavnici nekih opština. Da li
7 su bile još neke kategorije ljudi koji su bili prisutni na tom sastanku?

8 O: Pa možda su bili šoferi, vozači pojedinih ministara i, ovaj...
9 tehničko osoblje koje bi opsluživalo ili tako da se nađe pri ruci ako nekome
10 treba telefon ili ne znam šta već, a drugi niko nije bio.

11 P: U kojem ste Vi svojstvu sebe vidjeli kao učesnicu ovog proširenog
12 sastanka?

13 O: Pa ja sam tu bila kao član Glavnog odbora.

14 P: Možete li da kažete koliko je predsjednika opština bilo prisutno na
15 tom sastanku?

16 O: Nekolicina. Mali broj. To su opštine bile koje nisu imale svoje
17 poslanike.

18 P: Koliko ste Vi bili upoznati, odnosno, koliko ste poznavali
19 predsjednike opština SDS-a u opštinama u Bosni? Drugim riječima, koliko ste Vi
20 njih lično znali?

21 O: Neke sam poznavala dobro, a neke sam znala samo po viđenju. S nekima
22 sam čak bila i prijateljica.

23 P: Ali, možete li da kažete da li je postojala nekakva vrsta opština
24
25
26
27
28
29
30

1 koje su bile bolje predstavljene na sastanku nego neke druge opštine?

2 O: Ne. Niko nije predstavljan posebno.

3 P: Ko je predsjedavao tim sastankom?

4 O: Predsjednik, gospodin Radovan Karadžić.

5 P: Možete li da se sjetite ko je još od viših rukovodilaca SDS-a bio
6 prisutan?

7 O: Bio je prisutan gospodin Velibor Ostojić, gospodin Rajko Dukić,
8 gospođa Plavšić, gospodin Koljević.

9 P: Da li je gospodin Krajišnik bio tamo?

10 O: Da, bio je prisutan i gospodin Krajišnik, ali nije predsjedavao.

11 P: Možete li da opišete gdje je stajao doktor Karadžić i kakav je bio
12 namještaj oko njega dok je predsjedavao tim sastankom?

13 O: Gospodin Karadžić je sjedio, otprilike postavka je kao što časni Sud
14 sad sjedi. To bi bilo Radno predsjedništvo, a nasuprot su sjedili, ovaj...
15 poslanici, članovi Glavnog odbora, članovi Izvršnog odbora i ostali gosti na
16 stolicama. S tim što je sa strane bila i govornica, kao što je sad tamo, ovaj...
17 gdje gospođa nas upozorava kad Sud prestaje da radi.

18 P: Da li je gospodin Karadžić, da li su blizu njega sjedile neke druge,
19 više ličnosti iz SDS-a, pored gospodina Karadžića?

20 O: Da, rekla sam da je sjedio gospodin Dukić, gospodin Ostojić, gospodin
21 Koljević i gospođa Plavšić.

22 P: Oni su sjedjeli s njim -

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: U predsjedništvu radnom.
- 2 P: Da li je gospodin Krajišnik sjedio za tim stolom?
- 3 O: Nije. On je sjedio gdje smo i mi sjedili u prvom redu.
- 4 P: Jeste li u to vrijeme poznavali gospodina Miroslava Deronjića?
- 5 O: Samo iz viđenja kao člana Glavnog odbora iz Bratunca.
- 6 P: Je li on bio na sastanku?
- 7 O: Ne vjerujem.
- 8 P: Jeste li poznavali u to vrijeme gospodina Radomira Neškovića?
- 9 O: Da, on je osnivač Srpske demokratske stranke. On je bio prisutan.
- 10 P: Jeste li poznavali gospodina Neškovića bolje nego što ste poznavali
- 11 gospodina Deronjića?
- 12 O: Da. Gospodina Neškovića sam poznavala bolje. On je čak boravio kao
- 13 gost u mojoj kući. I kad mu je nešto trebalo ja sam uvijek bila ta koja mu je
- 14 pomogla. Od novaca, cigareta, da prespava i tako.
- 15 P: A tačno je, zar ne, da Vi još uvijek imate, održavate odnos sa
- 16 gospodinom Neškovićem?
- 17 O: Da, on živi u Banjaluci. Mi se viđamo i razgovaramo.
- 18 P: Da li još uvek dolazi Vašoj kući ponekad?
- 19 O: Ne. Viđamo se u hotelu.
- 20 P: Možete li sa se sjetite koja je bila tema, ukoliko je bila neka tema
- 21 o kojoj se diskutovalo na tom proširenom sastanku?
- 22 O: Rekla sam da je čitava politička situacija bila jako uzavrela. Znamo
- 23 da su Muslimani i Hrvati donosili neke odluke i da je poslije toga bilo
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 neminovno da srpski poslanici napuste skupštinu. Oni su to napustili i oformili
2 svoju skupštinu. Diskutovalo se upravo o toj deklaraciji. Ljudi su bili
3 zabrinuti jer samim priznavanjem i nezavisnosti Bosne i Hercegovine, da li će
4 Srbi biti postavljeni u položaj majorizacije, preglasavanja i kakav će biti
5 status srpskog življa u Bosni i Hercegovini.

6 P: Da li znate za neki drugi sastanak sličnih dimenzija koji se održao u
7 "Holiday Innu" u decembru 1991., a da je bio vezan za SDS?

8 O: Ne.

9 P: Da li je moguće da je održan takav sastanak, a da Vi za to niste
10 znali?

11 O: Mislim da nije moguće. Poznavajući sebe, mislim da tako nešto ne bi
12 mogli od mene sakriti.

13 P: Općenito govoreći, gospođo Hrvaćanin, kakve vrste kontakata ste Vi u
14 decembru 1991. imali sa aktivnim članovima SDS-a po Bosni i Hercegovini?

15 O: Pa mi smo imali u to vrijeme pripremanje skupštine SDS-a - oprostite,
16 1991. godina?

17 P: Da. Konkretno Vas pitam u vezi sa decembrom 1991.

18 O: Konkretno nisam imala nikakvih ja zaduženja da nešto radim za SDS po
19 Bosni i Hercegovini.

20 P: Gospođo Hrvaćanin, postoje na primjer ljudi koji su povučeni,
21 obavljaju svoj posao, dolaze na sastanke i onda idu kući. Ne razgovaraju puno sa
22 ljudima, ne druže se. Dakle, takvi ljudi postoje. Ali recite, jeste li i Vi
23 takva osoba?

1 O: Imam problem sa slušalicama. Nisam čula pitanje uopšte.
2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Predložio bih da ih stavite...
3 SVEDOKINJA: Aha, nije na uhu. Malo je široko.
4 Gospodine sudija, molila bi da ponove ovo pitanje. Nisam čula.
5 G. STEWART: [simultani prevod] Možda je najbolje da ja to pročitam iz
6 transkripta pa ćemo to onda čuti u istom obliku.
7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.
8 G. STEWART: [simultani prevod]
9 P: Gospođo Hrvaćanin, postoje ljudi koji su zatvoreni, koji rade svoj
10 posao, dođu na neki sastanak, onda odu kući i ne razgovaraju sa nikim, ne druže
11 se puno. Takvi ljudi postoje. Da li ste Vi takva vrsta osobe?
12 O: Ne. Ja volim da pričam s ljudima. U priči se svašta sazna.
13 P: Gospodin Deronjić je ovom Pretresnom vijeću rekao da je na sastanku,
14 koji se odigrao otprilike u to vrijeme u decembru 1991. godine, jedan dokument
15 sličan ovome koji Vam je pokazan prije nekoliko minuta, dakle, da je takav
16 dokument bio podijeljen sudionicima na tom sastanku. Sad kada se prisjetite
17 koliko god možete tog događaja, recite, da li je gospodin Deronjić bio u pravu
18 kada je to rekao?
19 O: Rekla sam da nisam sigurna da je gospodin Deronjić uopšte bio na tom
20 sastanku. A na ovom sastanku na kome sam ja bila, nije nikakav papir dijeljen ni
21 ovakav dokument sa ovim naslovom koji ja vidim na monitoru.
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodin Nešković je govorio o jednom sastanku.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, to se može naći na stranici
3 11647 transkripta za ponedjeljak 18. 7. to jest juli. Časni Sude, mi smo
4 pripremili primjerak tog transkripta -

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je već podijeljeno među sucima. Ne
6 znam da li još netko to treba.

7 G. STEWART: [simultani prevod] U svakom slučaju, tko god treba mi imamo
8 dovoljno. Mogu nam samo reći. Ako ne, mi ćemo nastaviti.

9 P: Dakle na stranici 16647 tog transkripta, gospodinu Neškoviću je
10 prikazan isti ovaj dokument od 19. decembra. Možda nije bio baš taj primjerak,
11 ali... I on je rekao da on zna za taj dokument te je onda dodao, to jest, opisao
12 jedan sastanak u "Holiday Innu". Rekao je: "...ja mislim da to nije bio sastanak
13 nekog tijela nego nešto kao skoro skupštinski sastanak, dakle sastanak na kojem
14 su bili članovi Glavnog odbora i to svi Izvršnog odbora, svi poslanici, svi
15 općinski funkcioneri, članovi Vlade, politički komitet, sekretari. Svi bi bili
16 pozvani na tu (...). To je jedan veliki sastanak. U srpskoj kulturi se takvi
17 skupovi sazivaju na svečane prilike. Uglavnom, tako je bio sastavljen taj
18 sastanak. Radilo se o Glavnom odboru sa 45 članova, ali nije bio zasebno samo
19 sastanak Glavnog odbora..."

20 Dakle, da se zaustavimo tu gospođo Hrvaćanin. Ovaj opis sastanka koji
21 smo čuli od gospodina Neškovića, da li to odgovara onom sastanku kojem ste bili
22 prisutni i koji ste nam netom opisali?

1 O: Djelimično. Nisu bili svi predsjednici opština jer ne bi mogli stati
2 u tu salu.

3 P: Kažete, predsjednici skupština, a mislite pri tom na predsjednike
4 SDS-a raznim skupština ili...?

5 O: Ne, ne. Mislim na predsjednike opština u izvršnoj vlasti. On kaže
6 "predsjednici opština" - ne "predsjednici SDS-a". Bio je Glavni odbor, Izvršni
7 odbor, bili su ministri, bili su neki predsjednici opština i narodni poslanici.

8 P: Samo da jednu stvar razjasnimo. Kada kažete "predsjednici skupština",
9 pri tom ne mislim na Muslimane i Hrvate, tu se radi ipak o Srbima, ljudima koji
10 su bili predsjednici SDS-a u svojim opštinama?

11 O: Pa nisu tu bili predsjednici SDS-a. Tu je bio Glavni odbor. Ja sam
12 slučajno bila taj član koji je bio i predsjednik SDS-a i član Glavnog odbora,
13 ali to nije bilo uobičajeno. Ja ne znam da je više iko bio u Glavnom odboru ko
14 je bio predsjednik SDS-a izuzev predsjednika Karadžića koji je bio
15 predsjedavajući Glavnog odbora.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Mislim da je došlo do malog nesporazuma,
17 ali ja ću nastaviti.

18 P: Spomenuli ste, dakle, da je postojala jedna mala razlika, ali inače
19 ovaj opis koji je dao gospodin Nešković i koji sam maločas pročitao, da li to
20 otprilike odgovara onom sastanku kojem ste Vi prisustvovali?

21 O: Otprilike da.

1 P: Gospodin Nešković je zatim rekao - to se nalazi u dnu stranice 16647
2 - citiramo: "Koliko se ja sjećam..." - a pritom pričamo o onom dokumentu ili
3 skoro istom koji Vam je pokazan prije 15 minuta - kaže on dalje: "...taj
4 dokument je nešto što je Karadžić donio u dvoranu, to je već bilo završeno,
5 isprintano, sve je bilo u paketu i to u ovom obliku sadašnjem, to je jednostavno
6 stavio na stol gdje je bilo Radno predsjedništvo."

7 Da li se sjećate takvog nekog događaja, gospođo Hrvaćanin?

8 O: Ne. Gospodin Karadžić je redovno kasnio na sastanke. Nikad nije nosio
9 nikakve materijale sa sobom niti je takav materijal toga dana bio u toj sali
10 kongresnoj.

11 P: Gospodin Nešković je zatim rekao: "Ja sam sjedio u petom ili šestom
12 redu." Možete li to prokomentirati?

13 O: On nikad ne bi sjedio u petom ili šestom redu. On uvijek sjedi u
14 prvom redu jer je bio u Izvršnom odboru stranke. Oprostite.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Tieger.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam već izrazio svoju
17 zabrinutost zbog sugestivnih pitanja. Meni se čini da bi uobičajeni pristup bio
18 da se svjedoka pita šta se ona sjeća.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Recimo ko je sjedio gdje i tako dalje -

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Upravo tako. Ovdje se ne radi o takvom
21 obliku i ja sam zabrinut da se to nastavi, ja bih zamolio da se to ne radi više
22 ovako.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodin Tieger Vas moli da postavljate
2 pitanja u manje sugestivnom obliku tako da pitate svjedokinju zapravo šta je ona
3 primijetila u to vrijeme.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Da, ja ću, kao što sam i ranije rekao,
5 napraviti, ako mi bude upućen ovakav prigovor, ja ću izmijeniti oblik pitanja.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda izvolite nastaviti.

7 G. STEWART: [simultani prevod]

8 P: Na tom sastanku na kojem ste Vi bili prisutni - možete li nam, molim
9 Vas, reći kako je izgledao raspored mjesta u toj prostoriji, ko je gdje sjedio,
10 da li su bili redovi stolica ili kako su stvari izgledale? Molim Vas, opišite
11 nam prvo mjesto.

12 O: U sali je bila bina za predsjedavajuće. Zatim je bio polukružno, u
13 jednom dijelu sale polukružno su poredane stolice i tako sa desne strane kad se
14 uđe u salu s desne strane su takođe bile u polukrugu postavljene stolice. Mislim
15 da je tu bilo negdje desetak, petnaest redova tih stolica i s jedne i s druge
16 strane. Neki ljudi uvijek bi voleli da sjede u prvom mjestu, iako im nije mjesto
17 bilo da sjede u prvom redu, ali eto tako jer je to prenosila televizija pa su
18 oni volili da budu viđeni.

19 Gospodin Nešković je sjedio u prvom redu jer ja sam sjedila sa strane i
20 vidjela sam tačno gdje koji ljudi sjede. On je bio prisutan. Nikakav materijal
21 nije postojao i nikakav materijal u toj prostoriji nije dijeljen. Jer da je
22 dijeljen valjda bih i ja dobila taj materijal.

23 To je bilo jedno spontano okupljanje i donošenje nekih stavova, ali koji
24 nisu ipak donešeni jer su ljudi bili gladni i mislim da je vrlo kratko trajao
25 taj sastanak. Rekla sam od sat do dva sata, možda je bilo nešto manje.

1 P: Da li je taj konkretni sastanak također bio prenošen za televiziju?

2 O: Dođu mediji i to poprate. To ne znam da li je bilo na televiziji, ali
3 obično su sve naše sesije pratili. Ja mislim da je i to bilo popraćeno. Ne mogu
4 da tvrdim.

5 P: Da li je onda bilo tko donio, ustvari, pretpostaviću da su naravno
6 svi ljudi došli sa nekim papirima ili mnogi da su došli sa nekim papirima,
7 ali da li ste primijetili da ju je neko donio ovako značajniju količinu
8 dokumenata sa sobom?

9 O: Ne, ja to nisam uopšte vidjela niti je to neko donjeo jer to bi se
10 uočilo.

11 P: U bilo kom trenutku tokom tog sastanka, da li je netko iz publike
12 prišao ovom stolu gdje su bili funkcioneri najviše?

13 O: Ne. Ne. Dok je trajao sastanak, niko nije prilazio stolu, ni poslije
14 sastanka niko nije prilazio stolu. Svi su išli na ručak.

15 P: Da li je u bilo kom trenutku tokom sastanka netko prozivao i
16 različita imena, dakle, ljudi koji su tamo?

17 O: Ne. Ne znam zašto bi bili prozivani.

18 P: Postavit ću Vam konkretno pitanje sada, gospođo Hrvaćanin.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije toga samo dozvolite sucu Hanoteau
20 da postavi jedno pitanje svjedokinji.

21 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospođo Hrvaćanin, Vi ste nekoliko
22 puta rekli da se radilo o spontanom sastanku. Možete li nam objasniti šta

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mislite pod tim "spontani sastanak"?

2 SVEDOKINJA: To je uobičajena riječ kad nešto nije planirano i nešto nije
3 predviđeno. Onda kažemo spontano. Znači, nešto je došlo samo po sebi. I tako je
4 došlo i do tog sastanka. Neko je predložio, dok smo bili u skupštini, da bi bilo
5 dobro da porazgovaramo na drugom mjestu o nekim bitnim političkim pitanjima, kao
6 što je bila ta Deklaracija o priznavanju Bosne i Hercegovine jel /?jer/ to je
7 ipak prostor koji su dijelili i Muslimani, i Hrvati, i Srbi. Svaki klub je imao
8 sad svoj prostor. Kao "da ne bi neko nekoga prisluškivao" ili pošto su Srbi vrlo
9 glasni kad govore, eto kao, da idemo na neko drugo mjesto koje je sigurnije, a
10 mislim da je hotel uvijek najnesigurnije mjesto. To ja lično mislim.

11 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, svi oni koji su bili
12 sudionici na tom sastanku u "Holiday Innu", oni su prethodno bili u skupštini
13 onda?

14 SVEDOKINJA: Da, većina. Izuzev gospodina Karadžića. Ja mislim da je on
15 došao (...), da nije bio u skupštini.

16 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] To znači da je neko rekao gospodinu
17 Karadžiću da se donijela takva odluka i onda da je pozvan da dođe na sastanak?

18 SVEDOKINJA: Vjerovatno, ali ja to ne znam.

19 SUDIJA HANOTEAU: /nedostaje simultani prevod/
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVEDOKINJA: Nisu mi preveli.

2 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, moje pitanje je bilo da li je
3 gospodin Karadžić bio u skupštini tog jutra.

4 SVEDOKINJA: Ja ga nisam vidjela.

5 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, Vi kažete da je on stigao u
6 "Holiday Inn". Znači da je on došao od negdje drugdje. Šta ste Vi mislili,
7 odakle je on to došao?

8 SVEDOKINJA: Ne bih mogla da Vam tačno kažem odakle je neko došao. Odnosi
9 se na gospodina Karadžića, ali pretpostavljam da je on bio nečim zauzet i da je
10 priključio se tad, na nečiji poziv. Ali je tu sigurno bila gospođa Plavšić i
11 gospodin Koljević.

12 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam, gospođo.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da ja postavim samo još jedno
14 pitanje radi razjašnjenja. U zapisniku stoji, tu gdje ste rekli da Srbi često
15 glasno govore, Vi ste onda rekli da je bilo najbolje da se ode na neko sigurnije
16 mjesto. I zatim ste rekli, da ste mislili da je hotel najmanje sigurno mjesto.
17 Barem tako Vi mislite.

18 E sad, Vi ste otišli sa sastanka Skupštine u hotel jer ste htjeli da taj
19 sastanak ostane stvar privatne prirode, a istovremeno mi kažete da je hotel
20 zapravo bio najmanje sigurno mjesto. Da li sam ja nešto pogrešno shvatio? Kako
21 da to protumačim?

22 SVEDOKINJA: Mi smo prvenstveno otišli u hotel da bi, gospodine sudija,
23 ručali. A onda se desio taj, kako sam objasnila, spontani sastanak.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A zar niste rekli da je to bilo rečeno
25 na sastanku Skupštine, iako - da vidim šta ste točno rekli u Vašem iskazu, da
26

27

28

29

30

1 provjerim u transkriptu. Samo da pronađem. Citiram: "Netko je predložio, dok smo
2 bili u Skupštini, da bi bila dobra ideja da porazgovaramo o tim pitanjima na
3 nekom drugom mjestu."

4 SVEDOKINJA: To je tačno.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, Vi sad kažete, svi ste otišli u
6 hotel na ručak, "...a onda se dogodilo, kao što sam objasnila, došlo je do tog
7 spontanog sastanka." A prije ste rekli da je neko u Skupštini predložio da se
8 održi sastanak na drugom mjestu. Još uvijek mi nije sasvim jasno kako da zapravo
9 pomjerim /kako je prevedeno/ nekoliko odgovora koje ste nam dali. Jedan: da ste
10 htjeli ići na sigurnije mjesto, a istovremeno ste rekli da je hotel bio najmanje
11 sigurno mjesto ili manje sigurno mjesto.

12 Kad sam Vas pitao kako da to protumačim Vi ste nam rekli da ste otišli
13 prvo u hotel, da se tek tamo rodila ideja za spontani sastanak, dok ste u jednom
14 od ranijih odgovora rekli da je bilo tokom sjednice skupštine da je netko
15 predložio da se treba otići na neku drugu lokaciju. Sad imamo tri Vaša odgovora
16 koji bismo trebali nekako pomiriti. Molim Vas, pomozite mi s time.

17 SVEDOKINJA: Ako dozvolite, tačno je da je u skupštini rečeno da bi
18 trebalo da se zauzme jedan stav povodom Deklaracije o nezavisnosti Bosne i
19 Hercegovine, ne samo poslanici nego i politika, članovi Glavnog odbora, Izvršnog
20 odbora i da bi to trebalo da se desi.

21 Kad Vam nije jasno kako sam ja rekla, ja sam rekla: "Ja mislim", a nisam

1 rekla da su to opšte procjene. Neko je pravio procjenu da je u hotelu sigurnije
2 i da se to tamo desi, nego u skupštini, ali ja imam svoje mišljenje i svoj stav.
3 Ja sam rekla da to ja mislim, a nisam rekla da su to neki drugi ljudi. Ako sam
4 bila jasna, gospodine sudijo.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste tu rekli: "Rekli smo da odemo
6 negdje drugdje, na neko sigurnije mjesto." E sad, tekst nije sasvim jasan, ali
7 se ponovo jasno vidi riječ "mi". "Mi smo mislili da je hotel bio manje sigurno
8 mjesto".

9 Ali, mislim da sam sad razumio ovako: odluka da se o tom pitanju
10 razgovara negdje drugdje donesena je na sjednici skupštine, predloženo je to
11 bilo na sjednici skupštine da se o tom pitanju negdje drugdje razgovara.

12 SVEDOKINJA: Da.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Mogu li samo jednu opasku?

14 SUDIJA ORIE: [prevod engleskog transkripta] Da.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Kada ste rekli svjedokinji da nije sasvim
16 jasno da se riječ "mi" jasno vidi... - svjedokinja je zapravo rekla: "Mi smo
17 mislili da je hotel bio ne baš jako sigurno mjesto, bar ja tako mislim." To je
18 rekla svjedokinja i takve stvari treba uzeti u obzir kada se provjeravaju
19 odgovori svjedokinja.

1 Mislim da je tu riječ "ja" ono što je tu najbitnije.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam citirao sa stranice 51. Da, da.

3 Imate pravo. Stvarno na kraju kaže: "bar ja tako mislim".

4 G. STEWART: [simultani prevod] Bolje je onda citirati do kraja, a ne
5 parafrazirati.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, samo to dodaje tajanstvenosti stvari
7 jer kada ste rekli: "... smo mislili da je mjesto, da je hotel manje sigurno
8 mjesto, to jest, bar sam ja tako mislila" (...). Sad shvaćam. Dakle, da sažmemo.
9 Na stranici 51 ste Vi zapravo rekli da se Vi niste slagali sa stavom da je hotel
10 zapravo sigurnije mjesto.

11 SVEDOKINJA: Ne, mene to niko nije pitao da li se ja slažem ili ne. Pošto
12 sam ja putem vidjela Zelene beretke, ja sam sama donijela svoje demokratsko
13 mišljenje da tamo nije sigurno. Ja sama. Nikome to nisam rekla. To sam samo sad
14 Vama rekla.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ali ono čega ste se bojali, koliko
16 ste nam objasnili, nije bilo da će vas napasti Zelene beretke nego da će neko
17 čuti šta govorite, zar ne?

18 SVEDOKINJA: I jedno i drugo.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Međutim, tokom odgovora u kojem ste
20 rekli da tek kad ste bili u hotelu na ručku, da je spontano odlučeno da se održi
21 sastanak, da li Vi povlačite taj odgovor, s obzirom na ove druge odgovore koje
22 ste nam onda dali?

23 SVEDOKINJA: Oprostite, nisam Vas dobro razumjela.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ranije, kada sam Vas zamolio da mi
25
26
27
28
29
30

1 pomognete da protumačim, da pomirim nekoliko Vaših odgovora, onda se jedan od
2 tih odgovora ticao Vaše tvrdnje da ste Vi otišli u hotel radi ručka i da je onda
3 bilo predloženo da se održi sastanak. Međutim, sada nam kažete da je zapravo još
4 na sjednici skupštine to bilo predloženo. I da je odluka bila donesena tada. I
5 prema tome, Vaš odgovor da je to bilo spontano predloženo kada ste već bili na
6 ručku u hotelu, to jednostavno povlačite?

7 G. STEWART: [simultani prevod] Dozvolite, samo da mi kažete gdje se to
8 nalazi. Ne mogu to pronaći. Možete li mi reći gdje se to nalazi?

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam govorio o tekstu na stranici 52,
10 gdje je svjedokinja rekla, ustvari ja sam pitao: "Sa skupštine se otišlo u hotel
11 da bi sve ostalo privatno. Kako da to protumačim? Jer je to manje sigurno
12 mjesto." Svjedokinja je zatim objasnila "da smo svi otišli u hotel na ručak." I
13 onda je objasnila šta se dogodilo i da je to bio spontani sastanak. I onda je
14 svjedokinja objašnjavala šta je spontani sastanak. A onda u vezi sa konkretnim
15 pitanjem koje sam ja postavio, ja sam shvatio da je svjedokinja mislila da kaže
16 da je spontana ideja pala na pamet kad su oni stigli na ručak u hotel.

17 G. STEWART: [simultani prevod] Ako mogu sugerirati... Čini mi se da ste
18 tu učitali u njezinom odgovoru više nego što zapravo može stati.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. To je ušlo u zapisnik. Možete
20 nastaviti.

21 G. STEWART: [simultani prevod]

22 P: Gospodo Hrvaćanin, da li je postojao neki konkretan bezbjednosni
23 razlog ili neka zabrinutost u vezi sa pitanjima bezbjednosti koje je izrazio
24
25
26
27
28
29
30

1 neko za vrijeme sjednice skupštine, dakle, ove sjednice koja je kako ste rekli
2 bila održana u plavoj dvorani?

3 O: Da. Tokom diskusija svi su iznosili veliku zabrinutost za kompletnu
4 političku situaciju u Bosni i Hercegovini i iz tih diskusija, ali to nije bio
5 zaključak, da bi trebalo napraviti jednu proširenu sjednicu, ali to nije
6 zaključak skupštine. To je provejavalo kroz diskusije. I kad smo otišli u hotel
7 do toga je došlo spontano.

8 P: Gospođo Hrvaćanin, da li je išta rečeno na sjednici Skupštine o
9 konkretnim načinima odnosno, o konkretnim razlozima zbog kojih taj sastanak
10 možda ne bi bio bezbjedan?

11 O: Ne, niko to nije rekao.

12 P: A o kakvoj se vrsti pitanja bezbjednosti radilo? Da li se radilo o
13 pitanju fizičke bezbjednosti? Ja tu sada govorim o sjednici skupštine u "plavoj"
14 dvorani.

15 O: Pošto je za vrijeme komunizma svi antikomunisti su prisluškivani
16 /sic/ i razgovori, vjerovatno je to vrijeme ostavilo utisak na sve ove ljude
17 koji su bili narodni poslanici i svi ovi koji su bili prisutni, da bi neko mogao
18 da prisluškuje šta mi tu kao pričamo... Ili ovaj... ne vidim drugi razlog zašto
19 se tu nije moglo održati to, izuzev što je bilo vrijeme pauze ručka, pa da se
20 ode i na ručak i onda da se usput tako nešto razjasni, što nije bilo jasno.

21 P: Da li je iko na sjednici skupštine išta spomenuo vezano za
22 prisluškivanje?

23 O: Nije. To su poslanici sami govorili, ovaj... "nas prisluškuju" i
24 tako. Pošto je odma' blizu bila sala od SDA, tako da, oni su mislili: "bolje da
25 odemo i na nekom drugom mjestu razgovaramo."

26 P: [simultani prevod] Kada kažete sala SDA je bila blizu -
27
28
29
30

1 O: Pardon, poslanika SDA, kluba poslanika SDA.

2 P: Rekli ste da je bila u blizini. Da razjasnimo. Vi ste rekli da je
3 klub poslanika SDA bio u blizini. Da li ste to rekli, kao prvo?

4 O: Da, to sam rekla jer to je sve u istom prostoru. Sala jedna, sala
5 druga, sala treća. Znae, ovaj... ne bih znala sad baš najbolje raspored
6 skupštinski, ali mislim da govorim tačno.

7 P: Da li je ona bila u istoj ili u drugoj zgradi?

8 O: U istoj.

9 P: Kada ste imali ovu sjednicu skupštine u plavoj dvorani, da li je bilo
10 poznato i da li je bilo dogovoreno da ćete otići u "Holiday Inn" na ručak?

11 O: Ne. Bilo je poznato da ćemo ići u "Holiday Inn" na ručak, ali nije
12 bilo poznato da ćemo imati sastanak. To nije dogovoreno na skupštini.

13 P: Sada ću Vam iznijeti, ukoliko ne bude prigovora, jedan dio
14 svjedočenja gospodina Neškovića na strani 16648. To je red 10. Početak je: "U
15 svakom slučaju, on bi -"

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja nisam pogledao ovaj paragraf i hvala na
17 spominjanju njegovom, međutim, imam opšti prigovor. Meni se čini da bilo kakvo
18 poređenje između tog opisa i opisa drugih svjedoka jeste, bolje da napravi Sud,
19 a ne pojedinačni svedoci.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Bilo bi od koristi za Sud da zna šta
2 gospodin Stewart ima na umu kada postavlja pitanje svjedoku vezano za
3 /nerazgovetno/ drugih svjedoka. I s druge strane, ne može se očekivati da bi on
4 naučio napamet sve brojke redova.

5 No, gospodine Stewart, molim Vas da postavite pitanje svjedokinji. Vi
6 ste spomenuli stranicu, mi to imamo na umu. Ako Vi kažete: tri reda naprijed ili
7 tri reda dalje, mi ćemo znati kako da se orijentišemo.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude, no dopustite da kažem:
9 ono što ja predlažem jeste sljedeće: ne da bude nešto jako dugo, već kada je
10 Tužilaštvo izvodilo svoje dokaze, Obrana je unakrsno ispitivala njihove svjedoke
11 stavljajući pred njih odgovarajuće stvari koje su rekli njihovi svjedoci.
12 Međutim, na ovom području, časni Sude, u ovom vrlo važnom području slučaja,
13 staviti, ja sam na vrlo nesugestivan način rekao šta je svjedok Tužilaštva
14 izrekao u svom svjedočenju -

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodin Tieger se boji da je ova tema
16 već obrađena u glavnom ispitivanju na nesugestivan način i da se Vi ne protivite
17 da suočite svjedoka sa svjedočenjem koje je dato u ovoj sudnici, a koje se
18 razlikuje od svjedočenja koje je dala ova svjedokinja.

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja bih htio da dam jednu opštu napomenu, a
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to bih volio da učinim, a da svjedokinja to čuje. Ako ona ne govori engleski
2 možda bi bilo bolje da napusti prostoriju /kako je prevedeno/.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ne znam da li svjedokinja govori
4 engleski, ali koliko ja znam, stomatološke knjige, bar u mnogim zemljama, se
5 koriste i na stranim jezicima.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Trebao bih reći časnom Sudu i gospodinu
7 Tiegeru da svjedokinja zna nešto engleskog kojoj strani jezik ne znači ništa
8 /kako je prevedeno/.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako je situacija takva da postoji
10 potreba da se pokrene ovo opšte pitanje neovisno od ovoga što smo mi
11 diskutovali, možemo li zamoliti svjedokinju da izađe ili, možda još bolje, da
12 sačekamo da se sačeka sljedeća pauza?

13 G. TIEGER: [simultani prevod] Međutim, to treba da se učini sada jer ja
14 želim biti siguran kada tražim da svjedokinja izađe, i vezano za ovu situaciju,
15 ovaj oprez je opravdan.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Da, to je sasvim razumno i to smo radili
17 ranije.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kad kažete: "Više bih volio da
19 svjedokinja izađe na trenutak"...

20 Gospodo Hrvaćanin, imamo jedno proceduralno pitanje koje bi Tužilaštvo
21 želelo da pokrene u Vašem odsustvu, pa bismo Vas zamolili da ostanete tu, ali da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na trenutak samo izađete iz sudnice, budete negdje blizu.

2 SVEDOKINJA: Hvala.

3 [Svedokinja se povlači]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite gospodine Tieger.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja se brinem za sljedeće, a možda će se s
6 time i Obrana složiti. To je bilo ugrađeno u samo ispitivanje, a to je: da je
7 pokrenuta određena tema u svjedočenju koja je povezana s određenim svjedocima
8 poimenice. To je sasvim drugo pitanje, da se traži od svjedoka da razmotri ovaj
9 element. Ako tražimo od svjedoka da daju mišljenje o činjenicama ili stvarima to
10 je jedna stvar, ali povezivati određene svjedoke sa onim što su rekli raniji
11 svjedoci, mislim da nije u redu.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da vidimo šta misli druga strana.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Ja mislim da je jedino fer i korektno za
14 sve zainteresovane da kada se tako nešto stavlja pred svjedoka, a, iskreno
15 rečeno, ono što ja želim, časni Sude, jeste, ne da se ostavi sudijama da vide
16 ovo svjedočenje u odnosu na drugo svjedočenje, već izvaditi samo kritične tačke
17 kako bi bilo sasvim jasno da li je ovaj svjedok rekao ono što je ranije rečeno u
18 ovom slučaju i da li to po njenom mišljenju naprosto nije tačno. I da to bude
19 konkretno. Ja mislim da je fer i korektno za sve koji su zainteresovani da

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 svjedok treba da zna ko je to rekao, ko su oni, koju su ulogu imali u stranci,
2 otkud su, šta znaju jer ako ona ne zna nešto, recimo, i ako joj kažem nešto, a
3 da ne identifikujem svjedoka ako je to bio nekakva slučajna napomena koju je dao
4 neki svjedok ili neka napomena koji je neko drugi dao, ali u slučaju gospodina
5 Neškovića, mislim da je to važno jer je on imao važan položaj u stranci i to
6 onda poziva svjedoka da razmotri pažljivo, implicitno, da li je ona možda u
7 krivu i da prepozna autoritet te osobe. A ako ona, bez obzira na sve to, kaže da
8 to nije tačno, onda je to relevantno za snagu svjedočenja.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije nego što Vam dam priliku da
10 odgovorite, ja bih želio da dodam jedno pitanje. Ako bi Obrana htjela da stavi
11 pred svjedoka tvrdnju da je neki svjedok svjedočio da je sjedio u petom ili
12 šestom redu sastanka, zar ne bi bilo tačno da svjedok ne bi imao prilike da
13 komentira o tome da nikada ne sjedi u petom ili šestom redu zato što se obično
14 snima na televiziji. To bi onda bio dio svjedočenja koji bi bio izgubljen ako
15 gospodin Stewart nije suočio svjedokinju sa tom informacijom...

16 Ja to uključujem kao pitanje. Dajem Vam sada priliku da odgovorite na
17 stav gospodina Stewarta.

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Kao prvo, prihvatam da postoje ograničene
19 situacije u kojima povezivanje svjedočenja za određenu osobu može biti
20 odgovarajuća i ovo možda jeste jedna od tih. Oprostite što možda nisam dovoljno
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ovaj primer proučio, međutim, općenito govoreći, mislim da je greška u argumentu
2 upravo u onome što je moj cijenjeni kolega upravo naznačio. Kao prvo, on je
3 rekao šta je prethodno svjedok rekao i to treba da bude fokus svjedočenja idućeg
4 svjedoka, a ne ko je rekao. On je onda išao dalje da se fokusira na stepen do
5 kojeg odgovor i sjećanje svjedoka može biti pod uticajem onoga što i ko je to
6 ustvari rekao i mislim da sudije mogu da vide u kom pravcu to ide i može da ide.
7 To je pitanje, kada se uzme u obzir koji su faktori koji su tu implicirani,
8 kakav je bio odnos sa tom osobom, da li je bio prijateljski ili neprijateljski,
9 kako svjedok razumije taj odnos, odnos tog svjedoka prema gospodinu Krajišniku,
10 njegovo svjedočenje u odnosu na gospodina Krajišnika i ja mislim da je tu
11 prilika da se pozove na sjećanje u upoređivanje od strane svjedoka, ako se
12 spomene osoba koja je to rekla, to onda djeluje na neodgovarajući način na sâm
13 postupak. I tako ne bi trebalo da se nastavi.

14 [Sudije većaju]

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, pitanja koja je
16 postavila Obrana, čak i kad je bilo Sudu jasno da je namjera bila da se provjeri
17 ranije svjedočenje, od svjedoka se tražilo da o tome govori na nesugestivan
18 način i općenito govoreći, gospodina Stewarta se ne može optužiti što je
19 spomenuo po imenu svjedoka ovoj svjedokinji i pitao: "Da li je to tačno ili ne?"
20 Ali, vezano za mišljenje ovog Suda, a odgovarajući način da se postupi bio bi
21 prvo da se dobije iskaz tako da se pita šta je svjedok vidio u to vrijeme i tom
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Prilikom, a da se ne poziva na bilo kakvo drugo ranije svjedočenje u ovoj
2 sudnici.

3 A drugi korak bi bio: ako ima neslaganja s tim svjedočenjem ovog
4 svjedoka sa ranijim iskazima u ovoj sudnici, da se onda suoči svjedoka sa tim
5 dokazom, a bez da se u tom trenutku daju lični detalji o tome ko je tako
6 svjedočio. Ako i dalje postoje mimoilaženja, onda konačno gospodin Stewart ima
7 pravo da kaže svjedoku da je taj iskaz dao taj i taj svjedok tako da svjedok ima
8 konačno priliku da nam kaže da je svjedok u to vrijeme bio gluhi ili da je bio na
9 liječenju zbog lošeg vida ili bilo šta drugo, znači, da svjedok bude u položaju
10 da dalje razjasni šta je moglo da izazove nekonzistentnost nakon što je saznao
11 kompletne detalje o ranijem svjedočenju.

12 A onda možemo da nastavimo. Ja mislim da je to sada jasno i gospodinu
13 Stewartu i gospodinu Tiegeru, šta Sud od Vas očekuje da Obrana čini.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude, to je sasvim jasno i
15 od velike pomoći.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vidim da svjedok ne odražava, odnosno da
17 ne spominje ništa o tome, o gluvoći ili da grubo kažem, sljepilu.

18 [Svedokinja je ušla u sudnicu]

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na Vašem strpljenju, gospođo
20 Hrvaćanin.

21 Gospodine Stewart, možete da nastavite.

22 G. STEWART: [simultani prevod] Molim samo trenutak. Htio sam da na
23 najbolji mogući način primijenim Vaše smjernice vezano za ono što se već
24
25
26
27
28
29
30

1 dogodilo. To je sve.

2 P: Gospođo Hrvaćanin, pred ovim Vijećem je iznijet vrlo detaljan opis
3 jednom drugom prilikom tokom ovog suđenja o tome da su se prozivala imena na
4 jednom proširenom sastanku u "Holiday Innu". Za sastanak je rečeno da je njime
5 predsjedao doktor Karadžić, da su bila prozivana imena, da su ljudi odgovarali
6 tako što su odlazili do stola, uzimali primjerak dokumenta na kojem su bila
7 varijanta A i varijanta B, sa uputstvom da to pročitaju. Da je od njih zatraženo
8 da vrate dokument. A da li se išta nalik na to dogodilo? Da li se išta slično
9 dogodilo na proširenom sastanku koji ste Vi spomenuli u svom iskazu?

10 O: Na tom sastanku tako nešto nije bilo. Jel /?jer/ ako je tu bilo 200
11 ljudi prisutno, po jednu minutu da su prilazili to treba 200 minuta, to je više
12 od tri sata. Ja sam prethodno rekla da je sastanak bio vrlo kratak, da je trajao
13 između sata i dva sata. Znači, ne mogu reći da li je sat i po, sat i 45 minuta.
14 Niko nije prozivan, nikom nije uručen nikakav dokument. Ja to odgovorno tvrdim.

15 P: Na kojem spratu "Holiday Inna" je bio sastanak koji ste Vi opisali?

16 O: Mislim da je to na prvom spratu.

17 P: Opis koji sam Vam pročitao pred nekoliko trenutaka, a koji je dobiven
18 od jednog drugog izvora u ovom predmetu, ovom je Sudu dao gospodin Radomir
19 Nešković tokom svog svjedočenja. Znajući da je gospodin Nešković opisao takvo
20 dijeljenje dokumenata na proširenom sastanku krajem decembra 1991., da li Vi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sada možete da razmotrite bilo koji odgovor koji ste Vi dali jutros ovom Sudskom
2 vijeću?

3 O: Ja ostajem pri svom odgovoru da tako nešto nije dijeljeno u "Holiday
4 Innu", niti je bilo ko prozivan, niti je bilo ko dobio takav dokument. Po svojoj
5 prirodi, uvijek želim precizno, po strukovnoj, da uvijek imam nešto, vjerovatno
6 bih željela i ja da imam takav dokument, ali tako nešto nije bilo.

7 P: Da li je realno moguće da je gospodin Radovan Nešković bio prisutan
8 na nekom sasvim drugom sastanku od onoga koji ste Vi opisali u decembru 1991.?
9 Sastanku o kojem Vi ništa ne biste saznali?

10 O: Ne vjerujem.

11 P: Jeste li ikada čuli bilo šta o bilo kakvom drugom sličnom sastanku
12 krajem decembra 1991.?

13 O: Ne, nikad.

14 P: Otprilike, koliko puta biste mogli reći da ste razgovarali sa
15 gospodinom Neškovićem od decembra 1991.?

16 O: Vrlo često. Kad god bih došla u Sarajevo ili bi on imao neki zadatak
17 da nešto uradi partijski, pošto je lošeg bio imovnog stanja, vrlo često je
18 navraćao kod mene da prespava, da jede, da... i tako. Da popričamo malo o
19 stranki, ali tako nešto nikad mi nije ispričao.

20 P: Da li Vam je poznato da je -

21 G. STEWART: [simultani prevod] Ustvari, u prvom redu, časni Sude, ja ću
22 zamoliti svjedoka da vrlo brzo pročita ili barem pogleda ovaj dokument o
23 varijantama A i B, da dobije predstavu o tome šta se tu radi.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zar ne bi bilo bolje da svjedokinja to
2 uradi tokom pauze, da joj se da primjerak?

3 G. STEWART: [simultani prevod] Da, pogledao sam koliko je sati. Čini mi
4 se da tu nema nikakvih problema.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mi imamo mnogo kopija ovog dokumenta.
6 Koji biste željeli da date ovoj svjedokinji?

7 G. STEWART: [simultani prevod] Mislim da svjedok ima broj 93.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod]

9 G. STEWART: [simultani prevod] Tu piše -

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je onaj koji je bio na grafoskopu.

11 G. STEWART: [simultani prevod] 093. To je naša autorizovana verzija, da
12 tako kažem, za potrebe svjedočenja, i to je taj dokument.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodo Hrvaćanin, mi bismo voljeli da
14 Vi tokom pauze pogledate ovaj dokument kako bi se upoznali sa njegovim sadržajem
15 pošto bi gospodin Stewart da Vam postavi pitanja o sadržaju tog dokumenta.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Ne bi bilo od pomoći da kažem, ja ne
17 tražim od nje da savlada detalje već da pročita dovoljno da zna o čemu se tu
18 radi, koja je svrha tog dokumenta, kome je upućen i takve stvari. Isto tako,

samo da konkretno spomenem, časni Sude, da pogleda šta se misli pod onim slovima A i B, odnosno koja je razlika između ta dva pristupa.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A isto tako vezano za fazu 1 i za fazu 2.

G. STEWART: [simultani prevod] Da, tačno, predsjedavajući sudija.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas onda gospođo, da se upoznate sa opštom strukturom dokumenta, a da ne obraćate previše pažnju na detalje.

Sada bih zamolio poslužiteljicu da isprati gospođu Hrvaćanin is sudnice. Imaćemo pauzu do deset minuta do jedan, gospođu Hrvaćanin. Vijeće još uvijek ima zadatak da navede razloge za svjedočenje u zatvorenoj sjednici svjedoka D9.

[Svedokinja se povlači]

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I sada ću navesti razloge na javnoj sjednici.

22. novembra 2005. u sudnici, Vijeće je odobrilo zahtjev Obrane da svjedok D9 može da svjedoči na zatvorenoj sjednici. Ja ću sada navesti razloge za odluku Vijeća na javnoj sjednici kao što pravila zahtijevaju.

Obrana je podnijela svoj zahtjev za zaštitne mjere za svjedoka D9 povjerljivo, 17. novembra 2005. Tužilaštvo je u sudnici, 21. novembra 2005. (...) da se ne protivi tom zahtjevu.

Svjedok D9 je izrazio strah da svjedočenje za Obranu gospodina Krajišnika može da uzrokuje fizičku opasnost za njega i isto tako rizik da se nanese šteta krivičnim djelom njegovoj imovini i da bude otpušten s posla.

Vijeće se uvjerilo da je Obrana u svojim pismenim zahtjevima utvrdila da postoji stvarna opasnost za sigurnost i dobrobit svjedoka ako bi se saznalo da je svjedočio pred ovim Sudom. Vijeće je posebno uzelo u obzir činjenicu da je svjedok javna ličnost u Bosni i Hercegovini i da je on već dobio razne prijetnje vezano za njegovo mjesto stanovanja. Vijeće je uzelo u obzir da je sadržaj svjedočenja sam po sebi dovoljan da ga identifikuje i da su zaštitne mjere manje od zatvorene sjednice neadekvatne u ovom slučaju.

Ovim je završeno navođenje razloga za odluku Vijeća.

I sada imamo pauzu do deset minuta do jedan.

SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

... Početak pauze u 12.30h

... Sednica nastavljena u 12.55h

SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite. Izvolite sesti.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Stewart.

G. STEWART: [simultani prevod] Hvala.

SVEDOKINJA: SLOBODANKA HRVAĆANIN [nastavak]

Ispituje gospodin Stewart: [nastavak]

[Branilac ispituje putem prevodioca]

P: Gospodo Hrvaćanin, pretpostavljam da ste tokom pauze imali vremena da pročitate ovaj dokument koji ste dobili.

O: Da.

P: Kao prvo: to što ste pročitali dokument, da li to na bilo koji način mijenja Vaš iskaz u vezi s time da li ste ranije vidjeli ili niste vidjeli takav dokument?

O: Ne, ja nisam vidjela taj dokument.

1 P: Čitajući taj dokument, primijetili ste da postoje dva zasebna skupa
2 uputstava: jedni koji se tiču opština u kojima su Srbi u većini i drugi gdje su
3 Srbi u manjini. Jeste li primijetili da je tako strukturiran dokument?

4 O: Da.

5 P: Zenica, na temelju Vašeg iskaza, je očito bila općina gdje ste vi
6 predstavljali znatnu manjinu, zar ne?

7 O: Da.

8 P: Da li znate bilo koga, uključujući i Vas, ko je bio u sklopu SDS-a u
9 Zenici, a ko je tokom 1991. ili 1992. dobio uputstva koja se u širem smislu
10 poklapaju s onim što je navedeno u ovom dokumentu i to u bilo kojem obliku?

11 O: Meni uopšte nije poznato da je ovakav dokument dobio bilo ko u SDS-u,
12 a ja lično nisam sigurna.

13 P: Da li je gospodin Radomir Nešković ikad došao u posjet Vašoj općini u
14 sklopu njegovih aktivnosti vezanih za SDS 1991. i 1992. godine?

15 O: Po ovom pitanju nikad.

16 P: Da li je u Zenici - govorimo sada o periodu od 1990. pa do kraja
17 1992. godine, dakle u tom periodu - da li je bilo kada postojao srpski krizni
18 štab u Zenici?

19 O: Ne. Nikad.

20 P: Da li je, bar koliko ste Vi čuli, bilo prijedloga da se u Zenici
21 osnuje neki srpski Krizni štab?

22 O: Meni to nije poznato.

23 P: Vi ste iz Zenice otišli krajem februara 1992. i otišli u Banjaluku
24
25
26
27
28
29
30

1 i sada ćemo stvarno samo o tome govoriti, zar ne?

2 O: Da.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, pretpostavljam da ste
4 gotovi sa ranijom temom jer ako jeste ja bih imao jedno pitanje za svjedokinju.

5 Gospodo, kada Vam je postavljeno pitanje da li je gospodin Nešković ikad
6 posjetio Vašu općinu, a u vezi sa njegovim radom koji je obavljao za SDS tokom
7 1991. i 1992., Vi ste rekli: "U vezi sa tim nikad." Možete li nam onda reći da
8 li je dolazio u posjet u vezi sa nekim drugim temama i pitanjima, dakle, osim -

9 SVEDOKINJA: Gospodine časni sudijo, što se tiče gospodina Neškovića, on
10 nije imao nikakvih zaduženja za opštinu Zenica i regiju Srednje Bosne. On bi
11 samo navratio privatno kad bi negdje išao, a ja to nisam znala gdje on ide.
12 Ovaj... samo kad bi mi rekao: "Idem tu i tu", onda sam znala. On je bio moj
13 privatni gost.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Niste takvim prilikama, u tim navratima
15 razgovarali o političkim pitanjima s njim ili jeste?

16 SVEDOKINJA: On je bio član Izvršnog odbora stranke i ja sam pokušala da
17 s njim malo o tome razgovaram, ali on nije davao puno informacija.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastavite.

19 G. STEWART: [prevod engleskog transkripta] Hvala, časni Sude.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pardon, sudija Hanoteau ima još jedno
21 pitanje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodo, jesam li dobro čuo kad ste
2 rekli da ste u to vrijeme bili prisutni samo na sjednici Skupštine tada u
3 decembru 1991? Niste bili prisustvovali niti na jednoj drugoj sjednici
4 Skupštine?

5 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mogu li ja reći da mi ne
6 znamo za to da je svjedok nešto tako rekao?

7 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Svjedokinja jeste tako nešto rekla.
8 Htio sam samo da se to razjasni. Ona to nije rekla, ali sam htio provjeriti.
9 Mene zanima na koliko je sjednica Skupštine svjedokinja bila ukupno. Zamolit ću
10 da mi da broj.

11 SVEDOKINJA: Pa skoro na svim.

12 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] U redu. Onda je sve jasno. Hvala
13 Vam, gospodo.

14 G. STEWART: [simultani prevod]

15 P: Nakon što ste otišli iz Zenice u Banjaluku, jeste li u mjesecima
16 nakon toga, dakle, martu, aprilu, maju 1992. da li ste razgovarali sa svojim
17 bivšim kolegama, sa svojim prijateljima koji su i dalje bili u Zenici?

18 O: Da. Ja sam... moj zamjenik, Radovan Glogovac, koji je bio
19 potpredsjednik stranke - s njim sam često razgovarala telefonom kad sam otišla u
20 Zenicu iz bezbjednosnih razloga da spasim svoj život. Tako da, koliko mi je
21 poznato, tako nešto nije organizovano. Ni jedan krizni štab SDS u Zenici nije
22 imao.

23 P: Imate li saznanja da li je ikada osnovan muslimanski krizni štab u
24 Zenici u tom periodu 1990. do 1992. godine?

25 O: Još dok sam bila u Zenici, pričalo se da Muslimani imaju krizni štab
26 u Zenici i na čitavoj regiji. Ja samo to iz druge ruke mogu da kažem; ja to ne

27

28

29

30

1 znam jer nisam prisustvovala takvim sastancima, ali čula sam od mojih pacijenata
2 i uglednih Srba da tako nešto postoji.

3 P: Imate li bilo kakvih saznanja da li je u tom periodu u Zenici
4 postojao hrvatski krizni štab?

5 O: Nemam.

6 P: Kada ste otišli iz Zenice krajem februara 1992. godine, recite - da
7 li je to bilo zbog neke konkretne stvari?

8 O: Da. Prijetili su da će me ubiti, likvidirati moju kompletnu porodicu
9 i moj muž je rekao da je najbolje da ja idem. Vrlo brzo mi se i on priključio.
10 Za dva mjeseca.

11 P: Kao prvo kažete: oni su prijetili da će vas ubiti. U kakvom obliku su
12 bile izrečene te prijetnje? Da li je to bilo telefonom, lično, napisane neke...
13 Na koji način su Vam prijetili?

14 O: Prijetili su mi lično u radnoj organizaciji gdje sam radila,
15 prijetili su mi telefonom, prijetili su mi pismenim porukama, svim mogućim
16 oblicima.

17 U lokalnim medijima pokušali su da me ismijavaju, iznoseći raznorazne
18 članke neistine da bi prikazali da sam ja luda. Ja nisam mogla podnijeti ta
19 psihička i fizička maltretiranja i morala sam otići.

20 P: Kad kažete "oni" - ponovo ste rekli "oni" - koji su Vam prijetili, na
21 koga mislite?

22 O: Na Muslimane.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, zamolit ću Vas da od
24 svjedokinje dobijete još pojedinosti o fizičkom maltretiranju, da li još nešto

1 u odnosu na ono što je ranije rekla svjedokinja ili samo o tome govorimo.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Naravno, pitat ćemo.

3 P: Gospodo Hrvaćanin, Vi ste Vijeću rekli o onom događaju kada su Vas
4 odveli u stanicu policije ili Državne bezbjednosti. Konkretno ste ispričali
5 Vijeću kako su Vas fizički zlostavljali, dakle, kako su Vas ošamarili, kako su
6 Vas udarili u leđa. Nakon toga, to se dogodilo naime još 1990., recite, da li
7 ste nakon toga bili izloženi fizičkom zlostavljanju prije vašeg odlaska iz
8 Zenice u februaru 1992.?

9 O: Da. U zgradi u kojoj sam živjela pretežno je bilo muslimansko
10 stanovništvo, bilo je nešto Hrvata i bila je još jedna srpska porodica pored
11 moje. Dočekali su me u stubištu takođe i premlatili. Tako da više nisam smjela
12 dolaziti sama. Uvijek sam morala imati pratnju - da li je to bio muž ili neko od
13 mojih prijatelja jel /?jer/ bilo mi je jako, ovaj... nesigurno ući u lift jer
14 jednom prilikom je jedan Musliman ušao sa mnom u lift i zaustavio je lift među
15 spratovima. Nije mi ništa uradio, ali me je prepao jako, ja sam se uplašila. I
16 on je rekao: "Evo, ako nastaviš ovako dalje, onda ćemo..., ovo će imati neki
17 drugi, ovaj... neku drugu epizodu." Tako da... - na poslu su me maltretirali što
18 su mi svakodnevno govorili da je to muslimanska zemlja, da smo mi Srbi tu...
19 morat ćemo da živimo po Deklaraciji gospodina Alije Izetbegovića koji je napisao
20 Deklaraciju o nesrpskom stanovništvu, nehrišćanskom stanovništvu, kako će se
21 ponašati. Zvali su me telefonom i govorili da će mi kupiti kokardu. To je simbol
22 Kraljevine Jugoslavije.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da Vas na trenutak prekinem.

1 Konkretno nas je zanimalo samo fizičko zlostavljanje. Vi ste sada
2 krenuli opisivati razne prijetnje.

3 Rekli ste da u zgradi u kojoj ste živjeli u kojoj su uglavnom živjeli
4 Muslimani, nešto Hrvata, da je "bila još jedna srpska porodica osim moje", i
5 onda ste rekli: "Oni su me čekali na stepeništu i onda me istukli."
6 Pretpostavljam da se ne radi o srpskoj porodici nego ovi drugi.

7 SVEDOKINJA: Muslimani su me.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A da, sada je jasno.

9 SVEDOKINJA: Izvinite.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti.

11 G. STEWART: [simultani prevod]

12 P: Ne treba mi jako puno pojedinosti, ali ono što je na engleskom
13 prevedeno sa "istukli" ja ne znam kako Vi to čujete u prevodu, ali molim Vas,
14 recite šta mislite točno pod time da su Vas istukli, opišite to.

15 O: Kad Vas neko udari u... da li u glavu, da li u nogu..., da li pokuša
16 da mi zavrne ruku, da mi slomi ruku, to je za mene tuča, za mene ženu. Bilo koji
17 vid fizičkog nasilja, ovaj... je za mene tuča.

18 P: U toj zgradi u kojoj ste živjeli, kažete da su uglavnom bili
19 Muslimani, da je bilo nešto Hrvata. Koliko je uopće bilo porodica u toj zgradi?

20 O: To je bio 51 stan. To je bio soliter.

21 P: Te prijetnje koje ste nam opisali... - da li ste dobivali i
22 prijateljska upozorenja, dakle, ne samo takve prijetnje neprijateljske prijetnje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nego prijateljska upozorenja o tome šta bi se moglo dogoditi Vama i Vašoj
2 porodici?

3 O: Tako je, to je tačno - i to isto od Muslimana koji nisu bili
4 ekstremna struja i nisu bili tad u SDA.

5 P: A kakve prirode su bila ta upozorenja?

6 O: Pa da bi trebalo da se prestanem baviti politikom, da izađem iz SDS-a
7 i da vjerovatno tad neću imati problema, ali uvijek u indirektnom razgovoru -
8 što bi ja pročitala između redova - upozorenje je bilo da ja idem iz Zenice. I
9 moja porodica.

10 P: Vaš je suprug ostao u Zenici sve do aprila 1992., je li to tačno?

11 O: Tačno.

12 P: I Vaš je sin ostao s njim?

13 O: Moj sin je ostao s njim do aprila i u aprilu je došao. A moj suprug
14 je došao 28. aprila pred praznik koji je tad poštovan u Jugoslaviji. To je bio
15 Prvi maj. I tad su se komunikacije, prevoz voza, autobusa, prekinuo /sic/
16 Sarajevo – Banja Luka i moj se muž nikada više nije vratio u Zenicu.

17 P: Kad ste otišli u Banjaluku da li ste odmah tamo dobili posao?

18 O: Tako je. Ja sam konkurisala na mjesto oralnog hirurga. Bio je
19 raspisan konkurs i odma' sam počela da radim u Domu zdravlja kao oralni hirurg
20 jer je bilo upražnjeno mjesto. Po sistematizaciji trebaju četiri oralna hirurga
21 na toj regiji. Kolega je bio iz Beograda koji je tu radio i on je otišao iz meni

1 nepoznatih razloga.

2 P: Kada ste stigli u Banjaluku, uselili ste se u jedan stan tamo, je li
3 tako?

4 O: Tako je. Ja sam od skupštine grada dobila kadrovski stan koji je bio
5 potpuno prazan i niko u njemu deset godina nije stanovao prije rata.

6 P: Da li ste se uključili aktivno u političko djelovanje SDS-a u
7 Banjaluci odmah od Vašeg dolaska, dakle, s krajem februara 1992. pa do perioda
8 nekoliko mjeseci kasnije u julu 1992.?

9 O: Da, ja sam se uključila u rad SDS-a u Banjaluci.

10 P: Kakve prirode i u kojoj mjeri ste bili uključeni u taj rad?

11 O: Ja sam kao član Glavnog odbora prisustvovala svim sastancima
12 opštinskog odbora SDS-a u Banjaluci s tim što sam dobila zaduženje da osnujem
13 humanitarno društvo "Dobrotvor" koje je već bilo osnovano, odnosno zanovljeno
14 jer su ga komunisti zabranili. Društvo je osnovano 1919. godine i prestalo je sa
15 radom 1945. godine, a ponovo je zanovljeno 1991. godine u Sarajevu i
16 registrovano tako da sam ja dobila to zaduženje.

17 P: Ko Vam je dao to zaduženje?

18 O: To zaduženje sam ja dobila ispred Političkog savjeta stranke još kad
19 sam bila u Sarajevu. Mene su imenovali za socijalnog koordinatora za socijalnu
20 politiku jer su smatrali da to meni kao, po vokaciji moje struke, odgovara.

21 P: Da li je gospođa Biljana Plavšić bila na neki način povezana sa tim
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Političkim savetom?

2 O: Da. Ona je bila član Političkog saveta, gospođa Plavšić.

3 P: Jeste li Vi imali neke konkretne veze sa gospođom Plavšić u to
4 vrijeme?

5 O: Da, ja sam bila prijateljica sa gospođom Plavšić u to vrijeme.

6 P: Koliko dugo ste bili u prijateljskom odnosu s gospođom Plavšić?

7 O: Pa od 1990. do njenog postavljenja za predsjednika Republike Srpske,
8 još jedan period kad mi je gospođa Plavšić nudila /sic/ da uđem u njenu stranku
9 i da budem predsjednik SNSD-a. Ja to nisam mogla da prihvatim i mi smo se
10 politički razišli, prijateljski ne. Al' se više nismo posjećivali.

11 P: Dakle, Vi ste podsjetili Vijeće da ste još uvijek bili član Glavnog
12 odbora SDS-a, da ste prisustvovali sastancima, sjednicama Skupštine opštine i
13 imali ste ova zaduženja humanitarne prirode koje ste također opisali. Da li ste
14 još na neki način bili uključeni u politiku u Banjaluci u prvim mjesecima Vašeg
15 tamošnjeg života i rada?

16 O: Ne. Oni mene nisu baš tako lijepo ni prihvatili bez obzira što sam ja
17 Srпкиnja. Imala sam dosta problema sa gospodinom Radoslavom Brđaninom.

18 P: Na neki način ste predvidjeli moje sljedeće pitanje. Ja ću ga onda
19 ovako preformulirati. Jeste li naišli na neki konkretan otpor tome da budete još
20 više uključeni u politiku SDS-a tokom Vašeg boravka u Banjaluci?

21 O: Da. Moj muž je iz Krajine. I otac. Ali ja sam za njih neko novo lice.
22 I ne vole na Balkanu da žene uopšte nešto rade. To sam jednom objasnila časnom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Sudu, tako da gospodin Brđanin je meni zabranio bilo kakav rad u Autonomnoj toj
2 Regiji Krajina, odnosno, u Krajini gdje sam tad živjela, u Banjaluci, i čak je
3 osporio sa jednom svojom to odlukom kao i da je oformljeno dobrotvorno društvo
4 "Dobrotvor" u Banjaluci. Ono je bilo u osnivanju, ali ono je bio "Dobrotvor" iz
5 Sarajeva.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, prije nego što
7 nastavimo, ja bih zatražio objašnjenje jednog od ranijih odgovora jer ćemo otići
8 dalje i neće nam biti svježe u sjećanju.

9 Vi ste rekli da se sa gospođom Plavšić niste rastali kao prijatelj, što
10 sugeriše da je bila neka vrsta sukoba među Vama. Možete li nam nešto više o tome
11 reći?

12 SVEDOKINJA: Ne, nije bio nikakav sukob. Ja nisam pristala da uđem u
13 stranku SNS, stranku koju je vodila gospođa Plavšić. Ja sam gospođi Plavšić
14 rekla da sam ja ušla u jednu stranku - to je Srpska demokratska stranka - i da
15 ne mogu da idem iz stranke u stranku, da mora da me razumije, da sam ja suviše
16 ozbiljna, da imam suviše puno godina i da ne bih tako mogla lako da idem. Nije
17 bilo nikakvog sukoba između mene i gospođe Plavšić. Ja sam rekla da ja
18 prijateljski sa gospođom Plavšić i dalje mislim isto lijepo o njoj ali,
19 politički, mi smo se razišle.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sada bolje razumijem. Ono šta ste htjeli
21 da kažete jeste da ste Vi još uvijek u prijateljskim odnosima iako ste se
22 razišle politički. I iz onog što mogu da shvatim, to je sada jasno. Hvala Vam.

1 Izvolite da nastavite.

2 G. STEWART: [simultani prevod]

3 P: Možete li nam reći godinu, gospođu Hrvaćanin, kada Vam je gospođa
4 Plavšić predložila da stupite u njezinu stranku i kada ste Vi odbili to?

5 O: Pa ja mislim da je to bilo 1994. na 1995. Ako griješim, oprostite mi,
6 ali mislim da je to vrijeme bilo to. Gospodin Nešković je bio zadužen za mene da
7 me obradi od gospođe Plavšić da ja uđem u tu stranku, ali ja sam bila jasna da
8 nema više nikakvih stranaka.

9 P: To je gospodin Radomir Nešković o kojem ste sada govorili?

10 O: Tako je.

11 P: Jasno ste naznačili otpor ili protivljenje gospodina Brđanina Vašem
12 uključivanju u politiku. Jeste li znali koji su bili razlozi za njegov takav
13 stav prema Vama?

14 O: Pa on je imao uvijek neku leadersku, ovaj... crtu. Uvijek je želio da
15 bude prvi i uvijek bi mu smetao bilo ko, pa i ja. Ako bi vidio u nekome da bi
16 mogao nešto da znači više od njega. Mislim, to je moja procjena, slobodna, da je
17 to jedini razlog.

18 P: Jeste li poznavali gospodina Brđanina prije nego što ste se preselili
19 iz Zenice u Banjaluku?

20 O: Ne. Poznavala ga nisam, samo sam ga viđala kad je dolazio na

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Skupštinu u Sarajevo jer on je bio narodni poslanik.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, dvije stvari. Kao prvo: htio
3 bih da se pred svjedoka stavi svjedok /prevod engleskog transkripta "dokument"/
4 a drugo - da se distribuira jedan dokument koji nije dugačak -

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je to novi dokument?

6 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ne znam da li je. Mi zaista
7 nikada ne znamo da li je potpuno nov neki dokument u predmetu, ali ja vjerujem
8 da ovaj jeste.

9 Oprostite, postoji još samo jedan list papira. Prevod je napravio moj
10 referent za predmet za ovaj paragraf koji želim da obradim i on je dobar, nadam
11 se, za radne potrebe. Ovo su fotokopije dokumenta koji sada dajem svjedoku.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da se privremeno odredi broj za
13 ovaj dokument.

14 SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, ovo će biti D113.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala.

16 P: Kao prvo, gospođo Hrvaćanin, ovaj list papira koji sam Vam dao, to je
17 fotokopija, zar ne?

18 O: Tako je.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, možda ja mogu da kažem. To
20 nije naprosto jedna od fotokopija koju ostali imamo kao što se može vidjeti po
21 pregledu. On je drukčije boje. Iako je fotokopija ona je dalje fotokopirana za
22 naše radne potrebe.

23 P: Gospođo Hrvaćanin, kao prvo, bilo koja od kopija može da se stavi
24
25
26
27
28
29
30

1 na grafoskop.

2 Ovaj komad papira koji pred sobom imate, ta fotokopija, je li to
3 dokument koji ste Vi donijeli sa sobom u Hag kada ste došli pred nekoliko dana?

4 O: Da. U četvrtak.

5 P: Premda je na srpskom, tu se kaže šta jeste. Molim Vas da sudijama
6 kažete ukratko o čemu se tu radi.

7 O: Ovo je papir do koga sam ja došla preko gospodina Kasagića u
8 Skupštini opštine Banja Luka zato što je na televiziji bilo pročitano da se meni
9 zabranjuje svaki rad u Krajini, a ja sam... iz tog kraja je moj muž, tu je moja
10 svekrva koja je tad imala 80 godina, a sad ima 96, 97-u, i ona je mene zvala
11 telefonom i rekla da li sam čula ovu vijest. Ja sam rekla: "Ne." Pa kaže: "Ti si
12 ostala bez posla jer ti se zabranjuje svaki rad."

13 Ja sam pokušala da dođem do ovog dokumenta. Otišla sam i na lokalnu
14 televiziju. Tamo su mi takođe rekli da... pustili su da je spiker pročitao da mi
15 se zabranjuje svako vršenje funkcije u instituciji Autonomne Regije Krajina i da
16 mi se zabranjuje bilo kakvo obavljanje posla u ime Autonomne Regije Krajina. Ja
17 nisam nikakav posao ni obavljala u ime Autonomne Regije Krajina.

18 I onda u *post scriptumu*, na području te regije, da nije osnovano srpsko
19 dobrotvorno društvo "Dobrotvor" koje je imalo tada inicijativni odbor i koji će
20 se osnovati poslije mjesec dana.

21 P: Gospodo Hrvaćanin, kao prvo: htio bih Vas zamoliti da pogledate
22 potpis na kraju tog dokumenta i da nam kažete da li prepoznajete potpis?

1 O: Samo da promijenim naočare.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja se ispričavam gospodinu
3 Krajišniku. Ja više nemam kopija ovog dokumenta na srpskom jeziku. I zaista mi
4 je žao. Tako da moj klijent sada nema primjerak.

5 P: Gospodo, da li Vi prepoznajete potpis?

6 O: Ja, ovaj... nikada nisam vidjela potpis gospodina Brđanina i ne mogu
7 da kažem da li je to njegov potpis. Ne bih mogla da budem grafolog, ali u
8 potpisu stoji "Radoslav Brđanin".

9 P: Možete li reći kako je ova fotokopija, za koju ste rekli da je
10 fotokopija, možete li reći kako ste do nje došli, konkretno?

11 O: Mislim da sam već rekla da mi je to dao gospodin Rajko Kasagić koji
12 je bio predsjednik Izvršnog odbora grada Banjaluke i ako treba i dalje da kažem,
13 gospodin Kasagić je bio čovjek za koga ja sam trebala da se udam. Tako da sam
14 iskoristila...

15 P: /prevod engleskog transkripta: "Ipak ste nam rekli, gospodo
16 Hrvaćanin, bilo to potrebno ili ne."/

17 Ja se izvinjavam, ja sam pitala da li trebam i dalje to da kažem, tako
18 da sam ja, ovaj... možda i zloupotrijebila gospodina Kasagića da mi dâ ovaj
19 papir, ali nisam ništa loše... moja nije bila loša namjera. Moja namjera je bila
20 samo da provjerim da li je informacija tačna, koja je plasirana u javnost u
21 novinama i na televiziji. Ja to nikad do danas nisam nigdje ni upotrijebila ni
22 rekla. Ovo je prvi put.

23 P: Gospodo Hrvaćanin, ovaj vaš zahtjev da dobijete taj dokument, jeste
24 li ga Vi zatražili 1992. ili skorije, ili je to bilo više nedavno?

25

26

27

28

29

30

1 O: Istog datuma kad je objavljeno na televiziji da se meni zabranjuje
2 svaki rad. Znači, sutradan kad je moja svekrva meni dala tu informaciju, onda
3 sam ja to zatražila i tad sam ja to dobila.

4 P: Znači ova fotokopija koju Vi imate i ova koju ste sobom donijeli u
5 Hag, Vi ste već imali tu kopiju 13 godina, je li tako?

6 O: Da.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, imate li još pitanja
8 vezano za ovaj dokument?

9 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Pošto je to vrlo kratak dokument,
10 htjeli bismo da pročita paragraf 14 kako bismo dobili tumačenje.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije toga tu ima i nekog rukopisa. Nije
12 mi jasno da li je i taj rukopis fotokopiran pa bih zamolio da ga pogledam na
13 trenutak, a i da gospodin Tieger ima priliku da ga pogleda kako bismo manje-više
14 znali nešto više o njemu.

15 [Sudije većaju]

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Malo mi je teško da u potpunosti shvatim
17 šta je to na strani 2. Čini se da od strane gdje piše Srpska Republika Bosna i
18 Hercegovina koja se može vidjeti kao slika u ogledalu /sic/. To se vidi dva
19 puta. To mi još uvijek nije jasno.

20 PREVODILAC: Kabina nema dokument.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A neke se stvari na strani 2 vide
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dvostruko, a rukopis...

2 Gospodo Hrvaćanin, imate li predstave ko je pisao na tom dokumentu od
3 strane gdje se čini da stoje "Dobrotvor" i Vaše ime Slobodanka? To ne nosi mnogo
4 informacija, ali na drugoj strani ima isto tako nešto napisano rukom. Da li
5 znate ko je to pisao?

6 SVEDOKINJA: Ja sam to, časni Sude pisala. Ja sam se obratila na ovom
7 papiru kao dokaznom papiru da se meni zabranjuje svaki rad, doktoru Gvozdenoviću
8 u Sarajevo koji je bio predsjednik "Dobrotvora", pošto me je on ovlastio da
9 osnujem "Dobrotvor" u Banjaluci, da on vidi sa kakvom sam se ja poteškoćom (...)
10 i ja sam na ovom papiru napisala tekst svojom rukom. To je moj rukopis.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Razumijem, ali izgleda da je zaključak
12 da je fotokopija koju sam ja sada pogledao nije fotokopija koju ste Vi tada
13 dobili jer mi se čini da je i Vaš rukopis fotokopiran. Tako da je to onda kopija
14 kopije.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Molim Vas, časni Sude, samo za trenutak
16 da ja pogledam dokument koji ima svjedok.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ne vidim nikakvu materijalnu
19 razliku, nikakvu bitnu razliku između primjerka koji ima svjedok i onaj koji ste
20 Vi pogledali, a to sam htio samo da provjerim.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ni ja ne vidim neke razlike.

22 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, pitam se da li bismo mogli

23
24
25
26
27
28
29
30

1 ukratko zatražiti od svjedoka da pročita paragraf 14.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.

3 G. STEWART: [simultani prevod]

4 P: Molim Vas, gospođo Hrvaćanin, da pročitate samo paragraf 14, polako
5 kako bi prevodioci mogli da ga prevedu.

6 O: 14: "Da Slobodanka Hrvaćanin nije izabrana ni na kakvu funkciju u
7 institucije Autonomne Regije Krajina, te joj se zabranjuje obavljanje bilo
8 kakvih poslova u ime Autonomne Regije Krajina. Na području Autonomne Regije
9 Krajina uopšte nije osnovano društvo "Dobrotvor."

10 P: Sada bih Vas zamolio da pogledate Vašu bilješku na drugoj strani ovog
11 dokumenta. To je Vaš rukopis, ovih osam redova otprilike.

12 O: Da.

13 P: Molim Vas da to pročitate.

14 O: "Molim da doktor Gvozdenović pošalje telefaks ko može zastupati
15 "Dobrotvor" u regiji Krajina. I pošaljite mi statut. Doktorica Slobodanka
16 Hrvaćanin. Ovo šaljem kao primjer sam...samovolje samozvanog predsjednika
17 Kriznog štaba da ne bih imala problema i posljedice... moje imenovanje /sic/.
18 Doktorica Slobodanka."

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ima i jedan red koji
2 ide odozgo prema dole.

3 G. STEWART: [simultani prevod]

4 P: Gospođo Hrvaćanin, neposredno ispod ovog otkucanog paragrafa 14, čini
5 se da ima samo jedan red koji je obrnuto napisan. Šta tu piše?

6 O: Tu piše "28.01.1968. godine, Zenica." To je nešto što sam ja napisala
7 nevezano za sve ove događaje.

8 P: Gospođo Hrvaćanin, nakon što ste se preselili u Banjaluku - ustvari,
9 prije svega, prije nego što ste otišli u Banjaluku, dok ste još uvijek bili u
10 Zenici, koliko ste često bili odsutni, odnosno koliko često niste mogli da
11 prisustvujete sastanku Glavnog odbora SDS-a?

12 O: Ja sam uglavnom prisustvovala sastancima Glavnog odbora.

13 P: Da li je tako ostalo i bilo u martu 1992.? Da li se sjećate jeste li
14 prisustvovali nekom sastanku ili sastancima Glavnog odbora u martu, nakon što
15 ste prešli u Banjaluku?

16 O: Ne, jer nije bilo moguće. Nije bio koridor uspostavljen između
17 Krajine Semberije i nije bilo moguće otići na Pale, odnosno u Sarajevo.

18 P: Kada je to postalo nemoguće?

19 O: U martu sam prisustvovala Kongresu srpskih intelektualaca... -
20 napravila sam jednu grešku - izvinjavam se Sudu.

21 U martu sam prisustvovala, to je 28. marta, Kongresu srpskih
22 intelektualaca u Sarajevu u hotelu "Holiday Inn". To je moj zadnji boravak u
23 Sarajevu.

24 P: Do toga datuma, koliko ste često u periodu od cijele 1991. i u toku
25 1992. do tog sastanka koji ste pomenuli u martu 1992., možete li reći koliko ste
26

1 često odlazili u Sarajevo?

2 O: U početku sastanci su bili jedanput sedmično. Kasnije, radom stranke
3 desilo se po potrebi da se ide u Sarajevo kad se sazove Glavni odbor i kad je
4 Politički savjet imao sastanak.

5 P: Koliko ste u prosjeku dana mjesečno iz bilo kojeg razloga Vi lično
6 odlazili u Sarajevo u tom periodu?

7 O: Ja lično sam dolazila često u Sarajevo jer to je jako blizu Zenice i
8 ja sam često išla na fakultet na Kliniku za oralnu hirurgiju zbog svoje struke
9 jer ja sam i dalje ostala u struci, a onda bih povremeno navratila da vidim šta
10 se dešava pošto je fakultet blizu "Đure Đakovića" gdje je bila smještena stranka
11 u klubu poslanika Bosne i Hercegovine. U klubu BiH, to je bilo za vrijeme Tita,
12 ovaj... klub poslanika. Tako da sam odlazila bar jednom nedeljno.

13 P: Koliko je trajao put od Vaše kuće u Zenici do Sarajeva?

14 O: Nešto manje od sata.

15 P: Vi ste povremeno noćili u Sarajevu, zar ne?

16 O: Da.

17 P: Da li je bilo neko specifično mjesto gdje ste često odsjedali?

18 O: Da, kod moga prijatelja i kolege Miloša Vukovića koji u Ulici Maršala
19 Tita, to je u centru Sarajeva, imao je svoj stan.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, pogledajte na sat, da
21 li bi to bio odgovarajući trenutak?

22 G. STEWART: [simultani prevod] Da.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda ćemo prekinuti s radom za danas.

2 Nastavljamo s radom sutra, ali ne ujutro. Sutra zasjedamo popodne u dva i
3 petnaest. A zamolio bih da nam sekretar kaže koja će to biti sudnica.

4 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti sudnica III.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

6 Znači, sutra smo u istoj sudnici. Vidimo se u dva i petnaest. Prije nego
7 što završimo današnju sjednicu gospodine Tieger, da li biste zamolili gospodina
8 Harmona vezano za dokument P1013, a to je intervju sa BBC-em (...) jer još
9 uvijek čekamo na indicaciju vremena kada je objavljen? I P1016 isto tako treba
10 da dobije još uvijek prevod na B/H/S.

11 Dakle, za sad prekidamo s radom i nastavljamo sutra u 14.15h.

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

13 ... Sednica završena u 13.45h.

14 Nastavak zakazan za utorak,

15 06.12.2005. u 14.15h.